

Pedagogisch Beleids- werkplan

Kindercentrum 't Belhameltje en de Vrijbuiters

Locatie Kindercentrum 't Belhameltje

- 0-2 groep 'de Loeiers'
- 0-4 groep 'de Snuffies'
- 2-4 groep 'de Knorries'
- 4-12 groep BSO 'de Kakels'

Locatie de Vrijbuiters

- 2,5-4 Speelleergroep
- 4-12 groep BSO

Versie juli 2022

Inhoudsopgave

Vooraf	3
Missie en Visie	4
1. Inleiding	
2. Ontwikkeling	
3. Ontwikkelingsopgaven	
4. Opvoedingsopgaven	
5. Opgavenbenadering	
6. Conclusie	
De Praktijk	11
1. Inleiding	
2. De groep	
3. Pedagogisch medewerkers, stagiaires en vrijwilligers	
4. Pedagogisch Beleidsmedewerker / Coach	
5. Activiteit	
Voeding	30
1. De sociale maaltijd	
2. De speciale maaltijd	
Oudercontact	32
1. Kennismakeing en aanmelding	
2. Contact tussen ouder en pedagogisch medewerker	
3. Mentorschap	
4. Wenbeleid	
5. Overige contactmomenten	
6. Extra dagdelen, ruilen van dagdelen en flexibele opvang	
7. Ouderbetrokkenheid	
8. Babybeleid	
9. Boink	
10. Klachtenregeling	
Overige Producten	459
Slot	42
Literatuuropgaven	43

Vooraf

Voor u ligt het pedagogisch beleidsplan van Kindercentrum 't Belhameltje en de Vrijbuiters. 't Belhameltje biedt kinderdagopvang en buitenschoolse opvang: dagopvang voor kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar, peutergroepen voor kinderen in de leeftijd van 2,5 tot 4 jaar en voorschoolse, naschoolse opvang en vakantieopvang voor kinderen in de leeftijd van 4 tot 13 jaar. De Vrijbuiters biedt een speelleergroep voor de leeftijd 2,5 – 4 jaar op dinsdag- en donderdagochtend van 08:30 – 12:00 uur en buitenschoolse opvang voor de leeftijd van 4 – 12 jaar op maandag-, dinsdag- en donderdagmiddag van 14:15 – 18:30 uur gedurende de schoolweken van basisschool de Sterrenboog.

Kinderopvang is een vertrouwenszaak. Wie de kinderopvang professioneel uitbesteedt, moet erop kunnen vertrouwen dat het goed is. Kinderopvang is een factor die mede bepalend is voor de ontwikkeling van kinderen. Goede kinderopvang is van invloed op het gedrag, de ervaringen en op de algehele ontwikkeling van kinderen.

Dit pedagogisch beleidsplan is een inhoudelijke beschrijving van de kinderopvang op 't Belhameltje en de Vrijbuiters en dient ter oriëntatie voor ouders /verzorgers en doet daarnaast dienst als een belangrijke toetssteen in de zoektocht naar en de keuze voor verantwoorde kinderopvang. Het beleidsplan fungeert als basis, leidraad en houvast voor het dagelijks handelen op 't Belhameltje en de Vrijbuiters.

In dit pedagogisch beleidsplan staat omschreven welke missie en visie ten grondslag liggen aan de kinderopvang op 't Belhameltje en de Vrijbuiters. Er staat beschreven waarom bepaalde beleidskeuzes gemaakt zijn, wat de betekenis hiervan is voor de dagelijkse werkwijze en hoe de wettelijke eisen en beleidsregels uit de Wet kinderopvang ingebed zijn in de praktijk op 't Belhameltje en de Vrijbuiters.

De praktische vertaling van dit pedagogisch beleidsplan is opgenomen in de pedagogische werkplannen per groep. Het pedagogisch werkplan geeft een overzichtelijk alsmede inzichtelijk beeld van de manier waarop op 't Belhameltje en de Vrijbuiters vorm wordt gegeven aan de geboden kinderopvang. Inzichtelijk wordt gemaakt hoe een dag op de kinderdagopvang er in de praktijk uit ziet en hoe gewerkt wordt aan de gestelde doelen uit het pedagogisch beleidsplan.

Ter bevordering van de leesbaarheid zijn in dit beleidsplan bepaalde woorden vereenvoudigd weergegeven. Hieronder volgt een verklaring van enkele veelgebruikte termen:

Met de term kinderopvang wordt bedoeld: kinderdagopvang en buitenschoolse opvang
Waar pedagogisch medewerker staat kan dit zijn een mannelijke of vrouwelijke kinderopvangleid(st)er van een groep kinderen in de kinderopvang
Met ouder(s) wordt bedoeld: ouder(s) of verzorger(s) van het kind
Wk of Wet kinderopvang staat voor: de Wet op de Kinderopvang, in werking getreden op 01-01-2005

Missie en Visie

1. Inleiding

Ten grondslag aan de kinderopvang op 't Belhameltje en de Vrijbuiters liggen een missie en een visie, oftewel: de identiteit en het ontwikkelingsperspectief waarbinnen de kinderopvang bestaat en vorm en richting krijgt.

De missie van 't Belhameltje en de Vrijbuiters luidt als volgt:

Het bieden van plezierige kinderopvang aan kinderen in de leeftijd van 0 tot 13 jaar in een kleinschalige en tegelijkertijd ruime en natuurlijke omgeving waarbinnen fysieke en psychosociale ruimte voor de ontwikkeling van het kind centraal staat'

't Belhameltje is gevestigd in een uitdagende, landelijke maar veilige en rustige omgeving. In een omgebouwde boerderij met veel (buiten-)ruimte, dieren en volop variatie in groen. De ruimte biedt een scala aan mogelijkheden.

De Vrijbuiters is gevestigd in basisschool de Sterrenboog, heeft een eigen buitenruimte en twee binnenruimtes.

Ruimte is het sleutelwoord; pedagogisch gezien gaat het dan om:

- Ruimte voor het kind: om kind te zijn; om volop te ontdekken, plezier te maken, te spelen en daarbij te leren en te ontwikkelen, zowel individueel als in interactie met anderen
- Ruimte voor ouders: om zonder maatschappelijke beperkingen te participeren in de hedendaagse maatschappij en zonder taboe een eerlijke verdeling van zorg en arbeid te bewerkstelligen
- Ruimte voor personeel: om middels eigen inbreng en betrokkenheid in een open sfeer een bijdrage te leveren aan een positieve ontwikkeling van kinderen én aan een positief werkklimaat.

Op 't Belhameltje zijn drie groepen kinderopvang waar met veel liefde, aandacht en zorgzaamheid, kinderen tussen de 0 en 4 jaar worden opgevangen. Daarnaast is er op onze beide locaties ('t Belhameltje en de Vrijbuiters) een speelleergroep. Op de Vrijbuiters is de speelleergroep geopend op dinsdag- en donderdagochtend van 08.30 tot 12.00 uur gedurende 40 schoolweken. Kinderen vanaf circa 2½ jaar krijgen hier speciale activiteiten aangeboden ter voorbereiding op de basisschool. Er wordt ook inhoudelijk actief samengewerkt met groep 1 van basisschool de Sterrenboog.

Op 't Belhameltje zijn er twee BSO groepen waar kinderen tussen de 4 en 13 jaar vóór en ná schooltijd en in schoolvakanties opgevangen worden. Lekker buiten spelen, knutselen en spelletjes doen na een lange dag op school. Op de Vrijbuiters is de BSO groep op maandag-, dinsdag- en donderdagmiddag. De Vrijbuiters verzorgt ook de tussenschoolse opvang op basisschool 'de Sterrenboog'.

De visie van 't Belhameltje en de Vrijbuiters is allereerst gelegen in het streven naar maatschappelijke acceptatie van kinderopvang in een plattelandsetting als Beltrum en omgeving: het verder doorbreken van het mogelijke taboe dat het 'slecht' zou zijn om je kind naar de kinderopvang te brengen. Voorbij de acceptatie van kinderopvang gaat het streven om te laten zien dat kinderopvang niet zozeer noodzaak is maar veeleer juist goed is voor kinderen! Het kind komt immers al op vroege leeftijd op speelse wijze in contact met andere kinderen in een andere omgeving met andere (speel)materialen. Dit heeft een positieve uitwerking op de algehele ontwikkeling van het kind. Denk dan aan sociale en communicatieve vaardigheden, taalontwikkeling en motorische ontwikkeling.

Uiteindelijk hoopt 't Belhameltje en de Vrijbuiters hiermee een steentje bij te dragen aan de ontwikkeling van het kind tot een zelfredzaam, verantwoordelijk en evenwichtig individu dat in staat is een zinvolle invulling te geven aan zijn bestaan in een duurzame en leefbare samenleving.

De begrippen 'ontwikkeling' en 'ruimte' vormen de peilers waarop het pedagogisch handelen van 't

PEDAGOGISCH BELEIDS- WERKPLAN

Belhameltje en de Vrijbuiters gevestigd is. Aan de basis hiervan ligt het uitgangspunt dat de vroege ontwikkeling van het kind van essentieel belang is voor zijn of haar latere functioneren en welzijn: gebeurtenissen, ervaringen of andere belevenissen op jonge leeftijd kunnen van grote invloed zijn op de ontwikkeling van het kind op latere leeftijd en het functioneren en welbevinden als volwassene. Elke fase in de kindontwikkeling kent zijn eigen specifieke, leeftijdsgebonden opvoedingsopgaven ('taken' voor de opvoeder) en ontwikkelingsopgaven ('taken' voor het kind). De opvoeder streeft in zijn opvoeding een zo goed mogelijke invulling van de opvoedingsopgave na. Hierdoor biedt de opvoeder optimale ontwikkelingskansen en stelt de opvoeder het kind in staat om de ontwikkelingsopgave zo optimaal mogelijk te vervullen.

't Belhameltje en de Vrijbuiters dragen, in aanvulling op de opvoeding en verzorging thuis en binnen de kaders van de kinderopvang, bij aan de ontwikkeling van het individuele kind door het bieden van ruimte, ondersteuning, hulp en stimulans ter vervulling van zijn ontwikkelingsopgaven. Een optimale ontwikkeling bestaat hieruit dat het individuele kind, door middel van het nastreven van een optimale vervulling van de ontwikkelingsopgaven, op zal groeien tot een zelfredzaam, verantwoordelijk en evenwichtig individu.

De term 'optimaal' moet in dit verband worden begrepen als 'zo goed mogelijk' en verschilt hiermee uiteraard per kind, afhankelijk van verschillende factoren zoals aanleg, mogelijkheden, omgevingsfactoren en geboden kansen. Elk kind zal op een eigen manier en in een eigen tempo een optimale vervulling van zijn ontwikkelingsopgaven nastreven.

De term 'ruimte' beslaat zowel de fysieke als de psychosociale ruimte welke het kind geboden krijgt. De fysieke ruimte is de zichtbare, tastbare ruimte waarin het kind speelt, slaapt, plezier maakt, knutselt of beweegt. De psychosociale ruimte bestaat hieruit dat een kind de mogelijkheid en stimulans krijgt om op ontdekking uit te gaan, om te leren, om vriendjes en vriendinnetjes te maken, om te huilen, te lachen of om samen een spelletje te doen.

De Wet kinderopvang (Art. 49, eerste lid) stelt als norm dat een kindercentrum 'verantwoorde kinderopvang' dient te bieden. Dit betekent dat kinderopvang moet bijdragen aan een goede en gezonde ontwikkeling van het kind in een veilige en gezonde omgeving. Een goede en gezonde ontwikkeling houdt in dat het kind voldoende mogelijkheden en ruimte krijgt om persoonlijke en sociale competenties en een goed besef van normen en waarden te ontwikkelen.

't Belhameltje en de Vrijbuiters bieden verantwoorde kinderopvang middels ruimte in kleinschaligheid. Aan kinderen wordt in een ruime en natuurlijke omgeving de mogelijkheid geboden om allerlei vaardigheden te leren ontdekken en ontplooiën. De kleinschaligheid staat garant voor persoonlijke aandacht voor elk kind in positieve interactie met de fysieke en psychosociale omgeving en met een positieve stimulans van de pedagogisch medewerker. Hoe dat er uit ziet en hoe dat in de dagelijkse praktijk vorm krijgt, staat beschreven in het volgende hoofdstuk ('De praktijk') van dit pedagogisch beleidsplan.

2. Ontwikkeling

Ontwikkeling is een belangrijk aspect in de opvoeding en verzorging op 't Belhameltje en de Vrijbuiters. Ontwikkeling is het resultaat van twee drijvende krachten: het kind zelf als actief wezen met eigen initiatieven en behoeften en de sociale omgeving waarin het kind culturele inhouden en technieken van volwassenen overneemt. De interactie van een kind met de dingen en de mensen in de omgeving bepaalt de ontwikkeling.

Ontwikkeling beslaat een aantal gebieden die een samenhangend geheel vormen, zoals de sociale, emotionele, cognitieve, motorische en creatieve ontwikkeling. In dit pedagogisch beleidsplan wordt een onderscheid gemaakt tussen enerzijds de psychosociale ontwikkeling en anderzijds de fysieke ontwikkeling.

De psychosociale ontwikkeling omvat onder meer de sociale, emotionele, cognitieve, creatieve, taal- en persoonlijkheidsontwikkeling; kortom alle gebieden van de ontwikkeling die te maken hebben met psychische en sociale factoren. De fysieke ontwikkeling omvat alles op lichamelijk gebied, zoals de motorische ontwikkeling.

De psychosociale ontwikkeling en de lichamelijke ontwikkeling zijn niet los van elkaar te zien. Zo is

PEDAGOGISCH BELEIDS- WERKPLAN

voor de creatieve ontwikkeling naast een goede oog-handcoördinatie (fysiek) ook een creatief denkvermogen (psychisch) van belang. Dit laat de onderlinge afhankelijkheid zien tussen de psychosociale en de lichamelijke ontwikkeling: ontwikkeling op het ene gebied is van invloed op het andere. Een kind met een goede motoriek, dat vertrouwt op z'n eigen lichaam zal zelfvertrouwen hebben en gemakkelijk contact leggen met andere kinderen.

3. Ontwikkelingsopgaven

Ieder kind moet in zijn of haar ontwikkeling om leren gaan met een aantal opgaven die van belang zijn voor de ontwikkeling: de ontwikkelingsopgaven.

Uitgangspunt hierbij is dat, wanneer het kind er niet in slaagt aan de eisen van een bepaalde opgave te voldoen, dit de kans op latere problemen in het functioneren van het kind verhoogt. Het tijdstip waarop een opgave voor het eerst voor een kind interessant wordt, wordt in een specifieke leeftijdsperiode gelokaliseerd.

In de pedagogiek wordt veelal de volgende indeling aangehouden

Tabel 1: Ontwikkelingsopgaven

	PERIODE	LEEFTIJD	ONTWIKKELINGSOPGAVE
I	Baby/peuter	0-2 jaar	• Fysiologische zelfregulatie • Veilige gehechtheid • Exploratie • Autonomie • Individuatie
II	Peuter/kleuter	2-4 jaar	• Representatieve vaardigheden • Omgaan met leeftijdgenoten • Internaliseren van maatschappelijke eisen • Seksrol-identificatie
III	Basisschool	4-12 jaar	• Decentratie • Acceptatie door leeftijdgenoten • Lezen, schrijven en rekenen • Taakhouding / Ijver

Baby / peuter

In het eerste levensjaar is het voor de baby belangrijk om evenwicht (homeostase) te bereiken op het lichamen vlak. Hierbij gaat het om een evenwicht tussen gevoelens als welbehagen en onlust, spanning en ontspanning. Met andere woorden: het gaat om een evenwichtige belevingswereld met daarin de nadruk op positieve belevingen. Bovendien moet de baby de 'sociale wereld' binnentreden. Veilige gehechtheid ontstaat in de loop van het eerste jaar doordat de baby een emotionele band met minimaal 1 opvoeder aangaat. Exploratie is het gericht verkennen van de omgeving. Autonomie en individuatie zijn vooral gerelateerd aan de ontwikkeling van het 'zelf'. In de eerste twee jaren wordt in belangrijke mate richting gegeven aan de wijze waarop autonomie voor het jonge kind gestalte krijgt. Autonomie manifesteert zich al vroeg en zal vanaf de geboorte blijvend een rol spelen in de ontwikkeling. Individuatie wordt in de loop van het eerste levensjaar van belang, met 'nee zeggen' als het meest in het oog springende voorbeeld.

Peuter / kleuter

De taalontwikkeling alsook het vermogen tot waarneming en imitatie zijn van belang voor de ontwikkeling van representatieve vaardigheden. Het vermogen van het jonge kind om zich iets voor te stellen dat er niet (meer) is, ligt ten grondslag aan het vermogen tot imitatie: het kind kan iets nadoen nadat een ander iets gedaan heeft dat het kind de moeite waard vindt om te imiteren. In de taalontwikkeling worden objecten benoemd in tweewoord- en driewoordzinnen. In de loop van het derde levensjaar beginnen leeftijdgenoten een grotere rol te spelen. Vóór deze periode was er de interesse, nu wordt de ander meer en meer als 'partner' gezien, zoals te zien is in 'samen spelen'. Goede communicatieve vaardigheden zijn van belang voor een constructieve omgang met leeftijdgenoten en voorkomt voortdurend conflict of afzondering.

PEDAGOGISCH BELEIDS- WERKPLAN

Ten opzichte van maatschappelijke eisen leert het kind omgaan met de regels van sociale regulatie: hierbij gaat het om het vermogen om instructie te volgen en opdrachten uit te voeren, het vermogen tot aanpassing aan de eisen die de opvoeder stelt en het vermogen tot uitstel van directe behoeftebevrediging. Deze ontwikkeling speelt zich in verschillende domeinen af, zoals leren af te blijven van sommige dingen, zindelijkheidstraining, impulscontrole, etc. De gender-identificatie, de identificatie van het jongetje met zijn rol als jongen en van het meisje met haar rol als meisje, komt ook tot ontwikkeling in het tweede levensjaar.

Basisschool-periode

Het vermogen van het kind om de positie van een ander in te nemen wordt aangeduid als 'decentratie'. Deze opgave is van belang voor de sociale ontwikkeling. Wederkerigheid in de omgang tussen leeftijdgenoten, een voorwaarde voor acceptatie door leeftijdgenoten, is gebaseerd op deze capaciteit. In de schoolsetting dient een kind, naast te leren lezen, schrijven en rekenen, zich ook een taakhouding eigen te maken die gekenmerkt wordt door het vermogen zich gedurende langere tijd geïnteresseerd en geconcentreerd op een taak te richten.

4. Opvoedingsopgaven

Complementair aan ontwikkelingsopgaven kan men opvoedingsopgaven onderscheiden. Deze dienen door opvoeders te worden volbracht. Het gaat hierbij om opvoedergedragingen die het optimaal leren beheersen van bepaalde ontwikkelingsopgaven mogelijk maken.

Alle opvoedingsopgaven kunnen geschaard worden onder 4 dimensies, te weten: verzorging, disciplineren, ondersteuning en instructie.

Door toevoeging van de opvoedingsopgaven ziet het geheel er als volgt uit:

Tabel 2: Ontwikkelings- en opvoedingsopgaven

	PERIODE	LEEFTIJD	ONTWIKKELINGSOPGAVE	OPVOEDINGSOPGAVE
I	Baby/peuter	0-2 jaar	- Fysiologische zelfregulatie - Veilige gehechtheid - Exploratie - Autonomie - Individuatie	- Soepel verzorgingsritueel - Sensitieve en responsieve interactie - Beschikbaar zijn - Ruimte maar ook steun geven
II	Peuter/kleuter	2-4 jaar	- Representationele vaardigheden - Omgaan met leeftijdgenoten - Internaliseren van maatschappelijke eisen - Sekserol-identificatie	- Sensitiviteit voor cognitieve niveau - Positieve en bevestigende omgang - Soepele omgang met ambiguïteit kind - Disciplineren - Seksespecifieke benadering
III	Basisschool	4-12 jaar	- Decentratie - Acceptatie door leeftijdgenoten - Lezen, schrijven en rekenen - IJver	- Gelegenheid geven voor omgang met leeftijdgenoten - Schools onderricht - Waarderen van schoolse prestaties - Democratische en warme opvoedingsstijl

Baby / peuter

In de eerste 2 levensjaren van het kind wordt grote waarde gehecht aan een fijnzinnige reactie van de opvoeder op de signalen van het kind. Op basis van de omgang met een sensitieve en responsieve opvoeder ontwikkelt het kind in de loop van het eerste jaar een veilige gehechtheid.

Ruimte geven en steun geven verwijzen naar verschillende vormen van opvoedergedrag; dit verandert van inhoud naarmate de baby ouder wordt. Effectieve communicatie, empathie (inlevingsvermogen), het gezichtspunt van een ander kunnen innemen en de acceptatie van de verantwoordelijkheid om de relatie met de baby te reguleren zijn een aantal belangrijke opvoeders-kwaliteiten in de eerste twee

levensjaren van het kind.

Peuter / kleuter

Het aanbieden van hulp door een meer capabele persoon is een betere stimulans voor de cognitieve ontwikkeling dan wanneer het kind alleen wordt geacht te presteren.

Een opvoeder-kind omgang met een positief affectieve kleur faciliteert de intrede van het kind in de wereld van leeftijdgenoten. Om het proces tot internalisatie van maatschappelijke eisen harmonieus te laten verlopen, is een soepele omgang met de dubbele reactie die het kind ten toon spreidt van belang. Opvoeders die kindgecentreerd zijn, duidelijk regels stellen maar deze wel toelichten en wederkerigheid in de opvoeder-kindomgang nastreven, optimaliseren de kans op een positieve ontwikkeling. Seksespecifieke socialisatie is een proces dat vele jaren in beslag neemt. Directe instructie, meestal door middel van beloning en bestraffing, en het vervullen van een voorbeeldfunctie zijn van groot belang voor de opvoeder in een seksexplicitie benadering.

Basisschool-periode

Decentralisatie is een capaciteit die wordt verworven in de omgang met leeftijdgenoten, meer dan in de opvoeder-kindomgang. Kinderen moeten zich onderling explicieter uitdrukken dan wanneer zij omgaan met hun opvoeders. Het kind kan op voorkennis en begrip bij de opvoeders rekenen, maar in de omgang met andere (met name onbekende) kinderen moet het zijn egocentrische houding laten varen, wit het tot wederzijds begrijpen komen. Acceptatie door leeftijdgenoten wordt daarnaast bevorderd wanneer het kind uit een (gezins-) situatie komt waarin warmte en wederkerigheid in relaties een belangrijke rol spelen. In de westerse cultuur wordt het kind in deze leeftijdperiode geconfronteerd met de maatschappelijke eis om te leren lezen, schrijven en rekenen. Deze complementaire opvoedingsopgave is gedelegeerd aan de school. Concentratie en doorzettingsvermogen ten aanzien van schoolse taken worden vergemakkelijkt door een situatie waarin deze taken positief worden gewaardeerd.

5. De opgavenbenadering

Het denken in termen van ontwikkelings- en opvoedingsopgaven wordt onder meer gebruikt in de pedagogische preventie van psychosociale problemen. De oorsprong van dit denken ligt in de ontwikkelingspsychopathologie. In activiteiten op het gebied van preventie wil men de kans op het leren beheersen van ontwikkelingsopgaven vergroten om de kans op negatieve opvoedingscondities te verkleinen. In zijn algemeenheid brengt deze benadering de kwaliteit van de vroege ontwikkeling van kinderen in verband met de kwaliteit van hun latere functioneren

Enkele kanttekeningen dienen gemaakt te worden bij het denken in termen van opgaven.

Uitgegaan wordt van een algemeen en gewenst ontwikkelingsverloop; hierbij wordt ten eerste voorbijgegaan aan de individuele verschillen die bestaan bij de vervulling van een ontwikkelings- of opvoedingsopgave. Tevens worden er cultuurspecifieke grenzen gesteld waarbinnen de ontwikkeling vorm en inhoud krijgt. Uiteraard zijn enkele opgaven universeel te noemen, doch over het algemeen verwijzen de ontwikkelings- en opvoedingsopgaven naar de eisen en verwachtingen die binnen onze westerse sociale en culturele context gelden.

Verder is de relatie tussen ontwikkelingsopgaven en opvoedingsopgaven niet zo simpel als gesteld wordt: er is geen sprake van een één-op-één relatie: een bepaald type opvoedgedrag kan op verschillende aspecten van het functioneren van het kind effect hebben. Bovendien is opvoedend handelen niet exclusief aan de ouders of (primaire) verzorgers voorbehouden.

Ook opa's en oma's, burens, leerkrachten, kinderopvangleidsters, etc. kunnen een opvoedende functie vervullen. Tot slot zijn de leeftijdsgrenzen geen statistische gegevens: sommige opgaven kunnen in een bepaalde leeftijdperiode verschijnen en redelijk beheerst worden maar ook op latere leeftijd nog een opgave blijven. In de vroegkinderlijke ontwikkeling ontvouwen de hersenen van kinderen zich heel variabel; elk kind gaat een heel eigen ontwikkeling door: het ene kind kan iets met vier jaar, het andere pas met zes. Waar het om gaat is dat de leeftijdsgrens aangeeft dat binnen deze grens een bepaalde opgave voor het eerst voor een kind relevant wordt.

De reden waarom 't Belhameltje en de Vrijbuiters de gehanteerde methodiek en werkwijze ontleend aan de opgavenbenadering is omdat deze nauw aansluit bij de visie van 't Belhameltje en de Vrijbuiters: de methodiek geeft ruimte om het individuele kind en diens ontwikkeling centraal te stellen. Het geeft de pedagogisch medewerkers een professioneel kader waarbinnen zij het kind tijd,

PEDAGOGISCH BELEIDS- WERKPLAN

---

ruimte, aandacht en stimulans kunnen bieden voor goede ontwikkelingskansen in een plezierige, ontspannen sfeer. De professionele werkwijze kenmerkt zich door een vrijblijvend karakter. Immers: 't Belhameltje en de Vrijbuiters zijn geen school en biedt geen onderwijs: Op 't Belhameltje en op de Vrijbuiters bieden wij kinderopvang zonder educatieve verplichtingen voor het kind, ook al zullen er, net als in de opvoeding thuis, allerlei educatieve elementen aan te pas komen.

Het belang van de opgavenbenadering voor de kinderopvang ligt in de afstemming tussen de opvoedingsvraag van het kind en zijn ouders en de geboden opvoeding en verzorging door de pedagogisch medewerker, die met behulp van de ontwikkelings- en opvoedingsopgaven (zie tabel 2 op pagina 7) geoptimaliseerd kan worden; dit alles binnen de kaders van een kinderopvangsetting. Belangrijk is ook de signaleerfunctie: kinderopvang pedagogisch medewerkers zullen, door hun kennis van en ervaring met de opgavenbenadering, vroegtijdig knelpunten in de ontwikkeling onderkennen en hebben mogelijkheden tot eventuele doorverwijzing. Een optioneel middel dat op 't Belhameltje en de Vrijbuiters gebruikt wordt om eventuele knelpunten in de ontwikkeling te signaleren, is het ontwikkelingsvolgsysteem. Dit is een middel waarmee door gerichte observatie de vorderingen in de ontwikkeling van het jonge kind worden bijgehouden. Om eventuele knelpunten in de ontwikkeling vroegtijdig te kunnen signaleren, kan het ontwikkelingsvolgsysteem als middel worden aangewend om door gerichte observatie de vorderingen in de ontwikkeling van het kind bij te houden. Dit zal altijd gebeuren na overleg met de ouders en kan ingezet worden op initiatief van zowel de ouders als van de pedagogisch medewerker.

6. Conclusie

Kinderen maken deel uit van de wereld om ons heen; zij vormen een vitaal onderdeel van de maatschappij. 't Belhameltje en de Vrijbuiters beogen een 'maatschappij in 't klein' te zijn waar kinderen kind mogen zijn: waar peuters mogen 'peuteren' en kleuters mogen 'kleuteren' en waar ze tevens plezier hebben en ook nog eens kunnen leren en profiteren van alle ervaringen die ze opdoen, individueel en met elkaar. Kindercentrum 't Belhameltje en de Vrijbuiters bieden meer dan opvang alleen: ze draagt mede de verantwoordelijkheid voor de opvoeding en verzorging van de kinderen die door de ouders aan 't Belhameltje en de Vrijbuiters zijn toevertrouwd. De opvoeding op 't Belhameltje en de Vrijbuiters is een aanvulling op de opvoeding in de thuissituatie: een deel van de opvoeding en ontwikkeling van het kind vindt hier plaats. De mogelijkheden die het kind hier krijgt om zich te ontwikkelen zijn deels dezelfde als in de thuissituatie. Echter de kinderopvang betekent ook een verrijking voor het kind: het biedt het kind andere ervaringen door de specifieke mogelijkheden van de interactie met zowel leeftijdgenootjes als volwassenen. Daarnaast kent 't Belhameltje een ligging in het buitengebied: de agrarische omgeving met veel ruimte, groen en dieren vormt een meerwaarde in die zin dat het de mogelijkheid geeft tot contact met dieren, het biedt een breed scala aan buitenactiviteiten en functioneert als een schatkamer voor zintuiglijke ervaringen. De kinderopvang op 't Belhameltje en de Vrijbuiters krijgen gestalte door middel van een aantal basisprincipes, afgeleid uit de missie en visie. Deze zijn:

- op 't Belhameltje en de Vrijbuiters is plek voor kinderen van 0-13 jaar, ongeacht ontwikkelingsmogelijkheden
Is uw kind om één of andere reden extra verzorgingsbehoefstig (lichamelijke of geestelijke handicap, medisch of gedragsmatig) dan wordt in overleg tussen ouders en 't Belhameltje en de Vrijbuiters bekeken wat de (on)mogelijkheden voor kinderopvang op 't Belhameltje en de Vrijbuiters zijn. De mate van intensiviteit van extra aandacht of een speciale aanpak, consequenties voor de groep en groepsgenootjes en de mogelijkheden van 't Belhameltje en de Vrijbuiters zullen tegen elkaar afgewogen worden. Een gegarandeerde opvangmogelijkheid kan niet geboden worden.
- de kinderopvang geschiedt in een plattelandsetting op een tot kinderopvangcentrum omgebouwd boerderij in het buitengebied, waar een veilige betrouwbare, gezonde en uitdagende (buiten) omgeving wordt geboden.
De agrarische, groene en ruimtelijke omgeving geeft de gelegenheid tot contact met dieren, biedt volop variatie in buitenactiviteiten en geeft de mogelijkheid tot het opdoen van tal van zintuiglijke ervaringen
- op 't Belhameltje en de Vrijbuiters is natuurbeleving erg belangrijk en wordt veel buiten gespeeld.
Kinderen hebben behoefte aan de ruimte en vrijheid die ze buiten kunnen vinden. Kinderen spelen graag in de natuur. De natuur daagt uit om te bewegen en avonturen te beleven. Al spelend

PEDAGOGISCH BELEIDS- WERKPLAN

- ontdekken ze de natuur en doen ze nieuwe ervaringen op, samen of alleen, op hun eigen manier en in hun eigen tempo. In de natuur is van alles te zien, voelen, ruiken, proeven en horen. De natuur helpt kinderen zich te ontwikkelen op zintuiglijk, motorisch, sociaal en moreel gebied.*
- *'t Belhameltje en de Vrijbuiters kennen een kleinschalig karakter. De kleinschaligheid van de opvang impliceert een kindgerichte werkwijze waarin gezocht wordt naar de ideale afstemming tussen pedagogisch medewerker en kind. Het biedt ruimte en mogelijkheden voor persoonlijke, gerichte aandacht voor elk kind alsook voor de ouders. De kleinschaligheid alsmede het lokale karakter van 't Belhameltje en de Vrijbuiters dragen ertoe bij dat de mogelijkheden tot flexibiliteit, zoals in de samenstelling van de groepen of in de beschikbaarheid van kindplekken, zo optimaal mogelijk worden benut.*
  - *op 't Belhameltje en de Vrijbuiters wordt op een kindgerichte en ontwikkelingsgerichte wijze de zelfredzaamheid, psychosociale en fysieke ontwikkeling gestimuleerd. In de veilige en gezonde omgeving van 't Belhameltje staat het kind centraal en voelt elk kind zich welkom, vertrouwd en gezien. De geboden activiteiten en aanwezige speel- en spelvoorzieningen vormen plezier, variatie en uitdaging; kinderen hebben een keuzevrijheid, gebaseerd op hun eigen behoeftevervulling, wat de gelegenheid geeft om het eigen ontwikkelingsspoor te volgen.*
  - *de overdracht van algemene, maatschappelijk geldende normen en waarden, passend bij de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van het kind, ligt ingebed in de dagelijkse praktijk en werkwijze op 't Belhameltje en de Vrijbuiters. De Nederlandse taal wordt als voertaal gebruikt. Kinderen komen in aanraking met (andere) normen en waarden, met taal; ze gaan om met leeftijdgenoten, leren te functioneren in een groep, leren rekening te houden met behoeften van anderen en leren elkaars verschillen te respecteren.*
  - *ouderparticipatie alsmede aansluiting bij en continuïteit in de opvoeding en verzorging door ouders wordt zoveel mogelijk nagestreefd. Communicatie en afstemming met de ouders vormen hierbij een essentieel onderdeel. De pedagogisch medewerker vervult hierin een belangrijke taak.*
  - *professionele medewerkers met kennis van en ervaring met jonge kinderen en hun ontwikkeling dragen zorg voor de opvoeding en verzorging in de kinderopvang. De professionele begeleiding van de pedagogisch medewerker is een laagdrempelige vorm van opvoedingsondersteuning; ouders kunnen ten allen tijd een beroep doen op de kennis en ervaring van de gekwalificeerde medewerkster. Zij vervult een voorbeeldfunctie, motiveert, stimuleert, begrenst, prikkelt en laat het kind succeservaringen opdoen. Zo wordt het individuele kind in de gelegenheid gesteld zich in eigen tempo op eigen wijze te ontwikkelen.*
  - *kwaliteitsontwikkeling, flexibiliteit en samenwerking worden voortdurend nagestreefd. Denk hierbij aan scholen, sportverenigingen, logopediste, consultatiebureaus en andere verenigingen of instellingen.*

De Praktijk

1. Inleiding

Op 't Belhameltje is plek voor kinderen van 0 (vanaf 6-8 weken) tot 13 jaar of tot aan de leeftijd waarop het voortgezet onderwijs start. Op de locatie basisschool de Sterrenboog is tijdens schooldagen plek voor kinderen van 7 tot 13 jaar of tot aan de leeftijd waarop het voortgezet onderwijs start.

De kinderopvang is gesitueerd in het buitengebied van Beltrum op ca. 1 km. van de dorpskern. De omgeving is landelijk, veilig en rustig. Er is geen lawaai-overlast of onveiligheid als gevolg van een drukke weg; er is een overdaad aan ruimte, zowel binnen als buiten, er zijn dieren en er is veel variatie in groen. Een nieuw aan te leggen natuurgebied ligt in de straal van een kilometer binnen bereik. De BSO op basisschool de Sterrenboog is gesitueerd in de kern van Beltrum.

Kinderopvang

't Belhameltje kent in totaal 4 dagopvanggroepen. Locatie 't Belhameltje aan de Severtweg: babygroep de Loeiers van 0 tot 2 jaar, verticale groep de Snuffies in de leeftijd van 0 tot 4 jaar, een peutergroep 2 tot 4 jaar. Op basisschool de Sterrenboog onze andere locatie hebben wij een speel-/leergroep van 2,5-4 jaar op dinsdag- en donderdagochtend.

Speel-/Leergroep op basisschool de Sterrenboog

Onze speel-/leergroep biedt plaats aan kinderen vanaf ca. 2,5 tot 4 jaar en vormt een goede voorbereiding op de basisschool. Onder gediplomeerde begeleiding van een vaste medewerkster bieden we de peuter twee dagdelen per week een warme en leerzame omgeving om zich spelenderwijs voor te bereiden op de basisschool. De speel-/leergroep is van 08.30 tot 12.00 uur op dinsdag- en donderdagochtend gedurende de 40 schoolweken.

Met basisschool de Sterrenboog wordt inhoudelijk samengewerkt aan de pedagogische en didactische benadering en de realisatie van een zo optimaal mogelijke doorgaande lijn van kinderopvang naar basisschool voor ieder kind.

Buitenschoolse opvang

Buitenschoolse opvang van kinderen in de leeftijd van 4-12jaar, de Kakels en één groep voor de buitenschoolse opvang van kinderen in de leeftijd van 4-12 jaar, BSO de Vrijbuiters, gevestigd op basisschool de Sterrenboog. Vanaf het nieuwe schooljaar 2018/2019 bieden wij buitenschoolse opvang op beide locaties aan voor de leeftijden 4-12 jaar. Vanaf 1 november 2018 zijn de kindplaatsen voor zowel de Kakels als BSO de Vrijbuiters opgehoogd naar 24 kindplaatsen. In 2019 zijn de kindplaatsen voor de Kakels verhoogd naar 30 kindplaatsen.

De groepsruimten voor de kinderdagopvang zijn direct verbonden met de centrale hal. Deze hal heeft meerdere doeleinden en fungeert onder meer als verzamelpunt voor het wegbrengen en ophalen van de kinderen die vroeg komen dan wel lang blijven of als plek voor gemeenschappelijke activiteiten waarvoor op bepaalde momenten groepen opgesplitst of juist samengevoegd kunnen worden.

De buitenruimte biedt een scala aan mogelijkheden. Voor de veiligheid is er voor de kinderen geen toegang tot de weg. Straat, zand en gras, heggen en padjes, bomen en struiken zijn afgewisseld. Er is een dierenweide met daarin verschillende soorten 'kinderboerderijdieren'.

Er zijn verschillende speeltoestellen, een zandbak, er is een sportveldje en een ruime keuze aan speelmateriaal. Aan picknicktafels kunnen de kinderen even uitrusten of lekker bijkletsen.

De dagopvang biedt ruimte aan maximaal 48 kinderen per dagdeel, de buitenschoolse opvang aan maximaal 30 kinderen per dag op locatie aan de Severtweg! Op locatie de Sterrenboog hebben wij op 16 kindplaatsen in de speel-/leergroep en 20 kindplaatsen voor BSO BSO de Vrijbuiters.

De Wet Kinderopvang stelt eisen aan onder meer veiligheid, kwaliteit en inrichting.

't Belhameltje en de Vrijbuiters voldoen minstens aan al deze eisen en gaat in enkele opzichten nog verder dan wettelijk gezien verplicht is, zoals bijvoorbeeld de beschikbare ruimte per kind en de verplichting voor alle pedagogisch medewerker om over een geldig diploma EHBO en/of BHV te

PEDAGOGISCH BELEIDS- WERKPLAN

---

beschikken.

In het vervolg van dit hoofdstuk willen wij aan de hand van de volgende drie onderwerpen een beeld schetsen van wat de kinderen op 't Belhameltje staat te wachten: de groep; de pedagogisch medewerker en de activiteit. In aanvulling hierop is in de Pedagogische Werkplannen te lezen hoe een dag op de kinderdagopvang en op de buitenschoolse opvang er in de praktijk uitziet en hoe gewerkt wordt aan de gestelde doelen uit het pedagogisch beleidsplan. Het pedagogisch werkplan is een concrete uitwerking van dit pedagogisch beleidsplan en gebaseerd op de basisprincipes zoals die hierin vermeld staan. Het pedagogisch werkplan vormt een praktische vertaling van deze basisprincipes en doet dienst als een leidraad voor het pedagogisch handelen op 't Belhameltje en de Vrijbuiters.

PEDAGOGISCH BELEIDS- WERKPLAN

2. De groep

Wettelijk gezien zijn er eisen gesteld aan de groepsmaat en de pedagogisch medewerkster-kind ratio. Deze ratio is de getalsverhouding tussen de pedagogisch medewerkster en het kind en geeft aan hoeveel kinderen van een bepaalde leeftijd per pedagogisch medewerkster maximaal in één groep mogen verblijven.

Middels de volgende stappen wordt dit aantal berekend (www.1ratio.nl)

	Leeftijd kinderen	Minimaal aantal beroepskrachten	Maximaal aantal kinderen	Minimaal aantal beroepskrachten	Maximaal aantal kinderen	Minimaal aantal beroepskrachten	Maximaal aantal kinderen	Minimaal aantal beroepskrachten	Maximaal aantal kinderen
Groepen alle kinderen één leeftijd	0 tot 1	1	3	2	6	3	9	4	12
	1 tot 2	1	5	2	10	3	15	4	16
	2 tot 3	1	8	2	16	----	----	----	----
	3 tot 4	1	8	2	16	----	----	----	----
Gemengde leeftijds-groepen	0 tot 2	1	4	2	8	3	14 ¹	4	16 ¹
	0 tot 3	1	5	2	10	3	13 ¹ / 14 ⁴ / 15 ²	4	16 ¹
	0 tot 4	1	5	2	12	3	14 ¹ / 15 ³ / 16 ²	4	16 ¹
	1 tot 3	1	6	2	11	3	16	----	----
	1 tot 4	1	7	2	13	3	16	----	----
	2 tot 4	1	8	2	16	----	----	----	----

Het minimaal aantal in te zetten beroepskrachten in relatie tot het aantal aanwezige kinderen in een stamgroep of peuterspeelzaalgroep wordt bepaald op basis van tabel 1 en onderstaande aanvullende rekenregels. De tabel en de rekenregels worden toegepast in de volgorde waarin zij onderstaand zijn opgenomen. De voorwaarden met betrekking tot de maximale grootte van een stamgroep of peuterspeelzaalgroep zijn in tabel 1 verwerkt.

Tabel 1. Berekening van het minimaal aantal in te zetten beroepskrachten en de maximale groepsmaat bij groepen in de dagopvang en het peuterspeelzaalwerk

¹ Waarvan maximaal acht kinderen van 0 tot 1 jaar.

² Waarvan maximaal drie kinderen van 0 tot 1 jaar.

³ Waarvan maximaal vijf kinderen van 0 tot 1 jaar.

⁴ Waarvan maximaal vier kinderen van 0 tot 1 jaar.

PEDAGOGISCH BELEIDS- WERKPLAN

Rekenregels

1. Indien in een stamgroep een kind van 0 tot 1 jaar aanwezig is, wordt naast tabel 1 tevens de hiernavolgende rekenformule toegepast. Indien Z een getal oplevert dat groter is dan het op grond van tabel 1 benodigde minimaal aantal in te zetten beroepskrachten, wordt het op grond van tabel 1 minimaal aantal in te zetten beroepskrachten verhoogd tot Z. De rekenformule luidt als volgt:

- $Z = (A + ((B + C + D) / 1,2))$, afgerond naar boven.
- A = aantal kinderen van 0 tot 1 jaar / 3.
- B = aantal kinderen van 1 tot 2 jaar / 5.
- C = aantal kinderen van 2 tot 3 jaar / 6.
- D = aantal kinderen van 3 tot 4 jaar / 8.

2. In een situatie waarin het toevoegen van 1 kind leidt tot een op grond van tabel 1 en rekenregel 1 kleiner aantal benodigde beroepskrachten, wordt het aantal benodigde beroepskrachten met 1 verhoogd.

Wijzigingen 2019

1. De geldende beroepskracht-kindratio voor baby's (nuljarigen) wordt aangescherpt van 1 beroepskracht op 4 nuljarigen naar 1 beroepskracht op 3 nuljarigen.
2. De beroepskracht-kindratio voor kinderen vanaf 7 jaar in de buitenschoolse opvang wordt versoepeld van 1 beroepskracht op 10 kinderen naar 1 beroepskracht op 12 kinderen.
3. Voor combinatiegroepen zullen de regels voor de dagopvang gelden, waarbij een kind van 4 jaar tot de leeftijd waarop het basisonderwijs eindigt, wordt beschouwd als een kind van 3 tot 4 jaar.

Overzicht buitenschoolse opvang groepen 2019:

Leeftijd Kinderen	Minimaal aantal beroepskrachten	Maximaal aantal kinderen	Minimaal aantal beroepskrachten	Maximaal aantal kinderen	Minimaal aantal beroepskrachten	Maximaal aantal kinderen
4 tot 7	1	10	2	20	----	----
7 tot de leeftijd waarop het basisonderwijs eindigt	1	12	2	24	3	30
4 tot de leeftijd waarop het basisonderwijs eindigt	1	11 ¹	2	22 ²	----	----

¹ Waarvan maximaal negen kinderen van 4 tot 7 jaar.

² Waarvan maximaal achttien kinderen van 4 tot 7 jaar.

Locatie 't Belhameltje:

Babygroep de Loeiers 0-2 jaar: maximaal 16 kindplaatsen.

Verticale groep de Snuffies 0-4 jaar: maximaal 16 kindplaatsen.

Peutergroep de Knorries 2-4 jaar: maximaal 16 kindplaatsen.

BSO de Kakels 4 -12 jaar: maximaal 30 kindplaatsen.

Locatie de Vrijbuiters:

Speelleergroep de Vrijbuiters: 2,5-4 jaar: maximaal 16 kindplaatsen.

BSO BSO de Vrijbuiters: 4 – 12 jaar: maximaal 20 kindplaatsen.

PEDAGOGISCH BELEIDS- WERKPLAN

Afwijking pedagogisch medewerker-kindratio (PKR)

Aan het begin en einde van de dag zijn er minder kinderen aanwezig op 't Belhameltje en de Vrijbuiters.

Tijdens de middagpauze van pedagogisch medewerkers slapen veel kinderen, waardoor minder kinderen actieve pedagogische aandacht behoeven. De wet Kinderopvang schrijft voor dat er op deze tijden, gedurende maximaal drie uur per dag, minder beroepskrachten mogen worden ingezet dan volgens de PKR vereist is. Hierbij wordt nooit minder dan de helft van het conform PKR berekende aantal benodigde pedagogisch medewerkers ingezet.

Op 't Belhameltje en de Vrijbuiters wordt dagelijks aan de randen van de dag en tijdens de middagpauze als volgt invulling gegeven aan de inzet van de pedagogisch medewerkers.

De afwijkingsregeling op 't Belhameltje is als volgt vorm gegeven:

Dag	Afwijking BKR ochtend	Afwijking BKR tijdens pauze	Afwijking BKR middag
Maandag	07.30 – 08.30 uur	13.00 – 14.00 uur	17.00 – 18.00
Dinsdag	07.30 – 08.30 uur	13.00 – 14.00 uur	17.00 – 18.00
Woensdag	07.30 – 08.30 uur	13.00 – 14.00 uur	17.00 – 18.00
Donderdag	07.30 – 08.30 uur	13.00 – 14.00 uur	17.00 – 18.00
Vrijdag	07.30 – 08.30 uur	13.00 – 14.00 uur	17.00 – 18.00

Er wordt niet afgeweken van het BKR op de volgende tijdstippen:

- 08.30 – 13.00 uur
- 14.00 – 17.00 uur

Op deze momenten van de dag zijn er verschillende tafelmomenten, verzorgingsmomenten en activiteiten gepland. In het pedagogisch werkplan staan deze momenten en de dagindeling uitgebreid beschreven. Hieronder een aantal opmerkingen m.b.t. de BKR regeling:

Kinderdagopvang:

- Van 7.00 uur tot 9.00 uur kunnen kinderen 's ochtends worden gebracht. Per groep wordt gekeken op welk tijdstip de kinderen normaal gesproken wekelijks op die dag komen. Afhankelijk van het tijdstip waarop de kinderen normaal gesproken komen, wordt het aanvangstijdstip op het werkrooster van de tweede en zo nodig derde pedagogisch medewerker bepaald. Hierbij worden in principe niet minder dan de conform PKR berekende aantal benodigde pedagogisch medewerkers ingezet en wordt niet afgeweken van de vereiste PKR. Uitzonderingen, zoals kinderen die incidenteel eerder worden gebracht, daargelaten.
- Van 13.00 uur tot 14.00 uur wordt door de pedagogisch medewerkers in de keuken op 't Belhameltje gepauzeerd.
Per groep pauzeert maximaal één pedagogisch medewerker gelijktijdig gedurende een half uur. Afhankelijk van de grootte van de groep en of er twee of drie medewerksters ingezet zijn, wordt maximaal anderhalf uur afgeweken van de vereiste PKR. Van een inzet van minder dan de helft van het benodigde aantal pedagogisch medewerker is geen sprake.
Indien, in vakantieperiodes bij een klein kindaantal, slechts één pedagogisch medewerker op de groep ingezet is, wordt zij tijdens haar pauze vervangen door een medewerkster van een andere groep (die al dan niet boventallig is ingezet).
Bij calamiteiten wordt een beroep gedaan op de pedagogisch medewerkers die (in de keuken van 't Belhameltje) aan het pauzeren zijn of één van de medewerksters die op kantoor werkzaam zijn.
- Van 17.00 uur tot 18.00 uur (of 18.30 uur bij verlengde opvang) kunnen kinderen 's middags worden opgehaald. Voor de pedagogisch medewerkers staan de eindtijden van hun dienst op het rooster vermeld. Per groep wordt echter dagelijks gekeken door de vertrekkende pedagogisch medewerkers of het mogelijk is naar huis te gaan; of wel minimaal de helft van het benodigde aantal pedagogisch medewerkers achterblijft en of het bij een eventueel onrustige groep wel verantwoord is om naar huis te gaan.
Op elke groep blijft één medewerkster aanwezig totdat alle kinderen zijn opgehaald. Er wordt op deze manier maximaal één uur afgeweken van de vereiste PKR; van een inzet van minder dan de helft van het benodigde aantal pedagogisch medewerkers is geen sprake.

PEDAGOGISCH BELEIDS- WERKPLAN

Buitenschoolse opvang:

- Van 16.30 uur tot 18.30 uur kunnen kinderen tijdens schoolweken 's middags worden opgehaald. Voor de pedagogisch medewerkers staan de eindtijden van hun dienst op het rooster vermeld. Bij de inzet van twee medewerksters vertrekt de eerste medewerkster om 17.30 uur. Hierbij geldt echter wel als voorwaarde dat eerst gekeken wordt of de tweede pedagogisch medewerker niet met meer kinderen achterblijft dan volgens de PKR toegestaan is. Is dit het geval dan wordt gewacht tot dit wel het geval is. Er wordt derhalve maximaal een half uur afgeweken van de vereiste PKR; van een inzet van minder dan de helft van het benodigde aantal pedagogisch medewerkers is geen sprake.
- Is er in een situatie slechts één pedagogisch medewerker in het kindercentrum (dit komt voor als er bij de kinderdagopvang geen sprake is van verlengde opvang tot 18.30 uur), dan is er ter ondersteuning een volwassen medewerkster facilitaire dienst aanwezig.
- Tijdens vakantieweken geldt aan de randen van de dag en tijdens de middagpauze de invulling die geldt voor de kinderdagopvang.

Op 't Belhameltje is sprake van kinderdagopvang in een eigen vaste stamgroep met een horizontale leeftijdsopbouw. Elk kind dat gebruik maakt van de kinderdagopvang komt terecht in een eigen groepsruimte met vaste pedagogisch medewerkers. De BSO kinderen van 4 tot 13 jaar hebben twee twee verschillende groepen namelijk de Kakels op locatie 't Belhameltje en BSO de Vrijbuiters op locatie de Sterrenboog (op maandag- dinsdag- en donderdagmiddag).

Op bepaalde momenten worden kinderen uit de peutergroep en de kleuters vanaf 4 jaar opgevangen in een samengestelde groep. De kleinschaligheid van 't Belhameltje maakt een dergelijke groepssamenstelling noodzakelijk. In het kader van kwaliteit van kinderopvang is een samengestelde groep in de brede leeftijdscategorie van 2-13 jaar geen voorkeursoptie. Een gecombineerde groep waarbij BSO-kinderen in de leeftijd tot 6 jaar samen met peuters in één groep verblijven kan echter in pedagogisch opzicht waardevol zijn.

- Jongere kinderen kunnen oudere kinderen imiteren. Oudere kinderen leren omgaan en rekening te houden met jongere kinderen.
- Kinderen met beperkingen kunnen makkelijk worden opgenomen door de diversiteit in ontwikkelingsniveaus.
- Leidsters hebben een gevarieerde groep en plannen diverse activiteiten die passen bij verschillende ontwikkelingsniveaus.
- Kinderen blijven 4 jaar in dezelfde groep zonder van groep te hoeven wisselen. Dit komt de stabiliteit van de relaties tussen leidsters en kinderen ten goede.

Daarnaast wordt voor bepaalde activiteiten gebruik gemaakt van het open-deuren-beleid. Dit houdt in dat kinderen op bepaalde momenten van de dag voor een bepaalde activiteit de stamgroep verlaten om bijvoorbeeld een leeftijdsspecifieke activiteit met andere kinderen te gaan doen.

In de volgende situaties kan het voorkomen dat er sprake is van het open-deuren-beleid:

- wanneer er een specifieke, leeftijdsgebonden activiteit wordt georganiseerd, bijvoorbeeld speciaal voor de 3- en 4-jarige kinderen, verlaten deze kinderen hun eigen stamgroep en komen voor de duur van deze activiteit samen in één groep terecht
- op dagen waarop er slechts enkele kinderen zijn (bijvoorbeeld de woensdag of de vrijdag), is het mogelijk dat kinderen uit verschillende groepen worden samengevoegd
- tijdens het rustuurtje kan het op sommige dagen voorkomen dat de oudste kinderen die niet gaan slapen samen met kinderen uit de bso-groep in één groepsruimte een rustige activiteit gaan ondernemen
- de kinderen die voor 8.00 uur komen of na 17.30 uur weggaan verblijven allemaal in één ruimte tot het tijdstip waarop ze naar hun eigen groep kunnen gaan of tot het tijdstip waarop ze door ouders worden opgehaald

Het op bepaalde dagen samenvoegen van kinderen uit verschillende groepen, waarbij kinderen dus mogelijk gebruik maken van 2 stamgroepen, wordt duidelijk gecommuniceerd naar ouders toe. Aangegeven wordt op welke dagen, welke tijden en voor welke duur de kinderen gebruik maken van een tweede stamgroep. Ouders dienen een (tweede) overeenkomst te ondertekenen om hun

PEDAGOGISCH BELEIDS- WERKPLAN

---

toestemming te verlenen voor de opvang van hun kind in 2 stamgroepen.

Uitgangspunt bij de groepssamenstelling is de zoektocht naar een evenwicht tussen het belang van het individuele kind en het belang van de groep als geheel. Bij de groepssamenstelling zullen beide factoren in acht worden genomen. Uiteraard zal daarbij de stabiliteit en continuïteit voor de kinderen niet uit het oog verloren worden en gewaarborgd blijven. Ook zullen altijd voldoende beroepskrachten aanwezig zijn.

Samen spelen, werken of alleen al aanwezig zijn in een groep is inherent aan groepsprocessen: luisteren naar elkaar, leren delen van aandacht en van speelgoed, het voorkomen en oplossen van problemen, samen lachen en grapjes maken, elkaar helpen, rekening houden met elkaar. In een groep is het dan ook normaal dat er wel eens een ruzie ontstaat, of juist dat iemand verliefd wordt op een groepsgenootje! De pedagogisch medewerker vervult een belangrijke rol in het reguleren van deze groepsprocessen.

Het vier ogen principe

Het vier ogen principe is de basis voor veiligheid in de kinderopvang. Aan het vier ogenprincipe wordt op de volgende wijze invulling gegeven:

Bij de bouw van het 't Belhameltje is gekozen voor heel veel glas waardoor het gebouw zeer transparant is. Groepen kunnen bij elkaar naar binnen kijken.

- Bij de bouw van het 't Belhameltje is gekozen voor heel veel glas waardoor het gebouw zeer transparant is. Groepen kunnen bij elkaar naar binnen kijken. Groepen worden met elkaar verbonden door de toiletgroep en verschoonruimten bevinden zich binnen de groepsruimten. In alle slaapkamertjes bevindt zich een raam vanuit de groep. Er heerst een open aanspreekcultuur waarbij de drempel om elkaar op bepaalde gedragingen aan te spreken, laag is.
- Onaangekondigde bezoeken:
  - Kim (directeur) zal twee keer per week de boodschappen onaangekondigd brengen op 't Belhameltje en de Vrijbuiters.
  - Hiervoor wordt tevens ook de vier-ogen-principe lijst voor ingevuld, zie hieronder het voorbeeld.

Stagiaires: Op 't Belhameltje bieden we stageplekken aan voor de opleidingen pedagogisch werker niveau 3 en niveau 4. Daarnaast ook mogelijk voor HBO studies. In de maanden juli, augustus of in vakanties wanneer een stagiaire niet aanwezig is wordt er gewerkt met een vier ogen principe onaangekondigde bezoeken en voorgenoemde maatregelen. Op alle groepen worden stagiaires ingezet waardoor overal extra ogen aanwezig zijn.

- Drie-uursregeling: Conform het convenant kwaliteit is het toegestaan per dag gedurende maximaal drie uur af te wijken van de beroepskracht-kind-ratio. Dit mag op de volgende tijden: van 07.30 tot 08.30 uur, tussen 13.00 – 14.00 uur en van 17.00 tot 18.00 uur.
- Achterwachtregeling: Indien er slechts één pedagogisch medewerker aanwezig is op Kindercentrum 't Belhameltje en de Vrijbuiters, en de PKR wordt niet overschreden zoals tijdens de drie-uursregeling het geval is, dan is een achterwachtsregeling van toepassing. Deze regeling houdt in dat in geval van calamiteiten er een achterwacht beschikbaar is die binnen 15 minuten op 't Belhameltje en de Vrijbuiters aanwezig kan zijn. De achterwacht is Chantal Huinink of Miranda te Boome.
- Aan het signaleren van kindermishandeling en kindermisbruik wordt veel aandacht besteed middels trainingen en door hier regelmatig tijdens het werkoverleg over te praten. In het keukenkastje hangen de meldcodes zichtbaar voor de medewerksters.
- Buitenverblijf: Omdat elke groep over veel ramen beschikt en een eigen deur naar buiten heeft, is er veel zicht op het buitenverblijf door alle groepen.
- Vier ogen principe lijst voor onaangekondigde bezoeken (deze lijst wordt opgehangen in alle

PEDAGOGISCH BELEIDS- WERKPLAN

---

groepen voor onaangekondigde bezoeken:

Datum:	Tijd:	Naam:	Handtekening:

3. Pedagogisch medewerkers, stagiaires en vrijwilligers

De pedagogisch medewerker is de spil in de groep. Tot de primaire taak van de pedagogisch medewerker behoort het bieden van individuele zorg en aandacht voor het kind. De pedagogisch medewerker draagt zorg voor een gevoel van geborgenheid bij het kind als individu en bij de groep als geheel, zodat alle kinderen zich in de groep op hun gemak voelen. Daarnaast staat ze garant voor de fysieke veiligheid en de gezondheid van de kinderen.

De wijze van omgang tussen pedagogisch medewerker en kind, de leidster-kind interactie, is van essentieel belang voor het welzijn van het kind.

Op 't Belhameltje en de Vrijbuiters is de werkwijze van de leidster-kind interactie gebaseerd op de volgende zes interactievaardigheden:

1. het begeleiden van de interactie tussen kinderen onderling
(in conflicten, maar ook in de positieve interactie)
2. respect tonen voor de autonomie van het kind
(respect voor het kind in zijn identiteit)
3. sensitief zijn
(het herkennen van signalen, gebaren en andere uitingen; de pedagogisch medewerkster kent de individuele kinderen en streeft naar een zinvolle relatie met elk van de kinderen in haar groep)
4. op een juiste wijze communiceren met het kind
(praten en uitleggen op het ontwikkelingsniveau van het kind)
5. structureren en grenzen stellen
(consequent zijn, ruimte geven, maar ook zeggen wat niet kan)
6. het stimuleren van de ontwikkeling
(prikkel, uitdagen om de cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling te stimuleren)

In de leidster-kind interactie is sprake van tijd en aandacht voor het individuele kind, waarbij positieve aandacht als middel wordt aangewend om enthousiasme en nieuwsgierigheid aan te moedigen en om zelfvertrouwen te vergroten. De pedagogisch medewerker toont oprechte belangstelling voor het kind: ze praat met het kind en niet alleen tegen het kind. Via deze gerichte aandacht krijgt het kind het idee dat het iemand is; dat het gezien en gewaardeerd wordt. Elk kind is een individu. Voor een kind is het belangrijk te leren wat de grenzen zijn binnen de groep. Hoe meer duidelijkheid, hoe meer houvast dat biedt. Sommige omgangsregels zijn strak en gelden altijd: er mag bijvoorbeeld niet geschopt en geslagen worden. Andere regels hangen af van de situatie en van het kind in kwestie. De pedagogisch medewerker zal hiermee rekening houden. Ze laat duidelijk weten wat wel en niet mag en is daarin consequent. Dit zal op een vriendelijke manier gebeuren met een positieve insteek. Immers: een positieve benadering (beloning van goed gedrag) stimuleert het herhalen van dit gedrag en geeft het kind meer zelfvertrouwen, trots en motivatie om het een volgende keer weer zo te doen. Straffen zal soms wel eens even nodig of noodzakelijk zijn om een kind te laten merken dat het menens is en dat het kind een grens heeft overschreden, doch zal niet ingezet worden als niet eerst getracht is om aan het negatieve gedrag een positieve draai te geven. In plaats van continu 'nee' te zeggen, wordt positief gedrag beloond, zodat het kind ziet hoe het juist wél moet.

De pedagogisch medewerker probeert afstemming en samenhang te vinden tussen het bieden van veiligheid en ondersteuning/bescherming aan de kinderen enerzijds en het stimuleren en uitdagen/prikkel van de kinderen anderzijds (ruimte versus steun).

PEDAGOGISCH BELEIDS- WERKPLAN

Het gaat hierbij om de volgende aspecten:

Veiligheid:

- duidelijkheid scheppen over afspraken, regels en omgangsvormen die in de groep gelden
- creëren van een plezierig, ontspannen en open pedagogisch klimaat
- responsiviteit, empathie en respect jegens de behoeften van het kind en van de groep

Ondersteuning:

- van de kinderen in hun onderlinge interactie en van het individuele kind in de groep
- bij de zoektocht naar nieuwe ervaringen, activiteiten, contacten of keuzes
- bij het zelf doen, ondervinden, onderzoeken en experimenteren

Stimulans:

- tot eigen initiatief en het opkomen voor zichzelf
- tot het aangaan van nieuwe uitdagingen
- tot het met en van elkaar leren

Prikkelen:

- van de natuurlijke nieuwsgierigheid en leergierigheid
- tot het verleggen van grenzen en het ontdekken van de wereld
- tot het opdoen van succeservaringen en het ontwikkelen van een positieve instelling

De pedagogisch medewerkers hebben een signalerende functie wat betreft opvallend gedrag en eventuele achterstand in de ontwikkeling van het kind.

Op Kindercentrum 't Belhameltje en de Vrijbuiters wordt zorgvuldig aandacht besteed aan het signaleren van bijzonderheden in de ontwikkeling van het kind. Om de ontwikkeling van kinderen gericht en doelbewust te kunnen ondersteunen, observeren en te registreren maken 't Belhameltje en de Vrijbuiters gebruik van het observatiesysteem van KIJK.

Kijk is een breed gestructureerd observatie-instrument, dat wij gebruiken om de ontwikkeling van jonge kinderen tussen nul en vier jaar over een langere periode te volgen en om opvallende verschillen met de gangbare ontwikkeling zichtbaar te maken. Babygroep de Loeiers hanteert twee registratiemomenten door het jaar heen. Tussendoor noteren wij de observaties in het Kijk programma.

De pedagogisch medewerkers hebben hiervoor de cursus gevolgd en het certificaat behaald. De taak van de pedagogisch medewerkers is het stimuleren, observeren en signaleren van bijzonderheden in de ontwikkeling van alle kinderen. Zij geven vorm aan de doorgaande ontwikkelingslijn.

Twee keer per jaar vinden de observaties plaats en worden de gegevens geregistreerd in het Kijk programma. Daarnaast vinden er jaarlijks tien-minuten gesprekken plaats met de ouder(s)/verzorger(s) waarin de algehele ontwikkeling aan de hand van het Kijk rapport besproken wordt. De stamgroepen hebben één keer in de twee maanden een decentraal werkoverleg. Als vast punt op de agenda worden bijzonderheden van de kinderen gezamenlijk besproken. Bij signalering van bijzonderheden in de ontwikkeling zal de pedagogisch medewerker nadat dit binnen het decentraal werkoverleg is besproken, bespreken met de (assistent) leidinggevende. Zij zal contact met de ouder(s)/verzorger(s) van het kind opnemen en de ouders eventueel uitnodigen voor een gesprek of doorverwijzen naar andere instanties zoals bijvoorbeeld een fysiotherapeut, logopedist, opvoed adviespunt, consultatiebureau, kindercoach of Stichting Mee. Ook kan 't Belhameltje advies inwinnen bij het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG Berkelland) en bij het ZAT team. Het Zorg Advies Team (ZAT) kan 't Belhameltje tips en adviezen geven bij opvoedproblemen of bijzonderheden in de ontwikkeling.

Stappenplan bij het signaleren van bijzonderheden:

1. Overleg tussen de pedagogisch medewerkers op de groep, zien anderen ook iets opvallends als een probleem.
2. Bespreken in een decentraal werkoverleg.
3. Observeren en registreren.
4. Bespreken met ouder(s)/verzorger(s).
5. Eventueel doorverwijzen (advies geven) naar een andere instantie. (ouder(s)/verzorger(s) nemen hier zelf een beslissing in).

PEDAGOGISCH BELEIDS- WERKPLAN

---

6. Indien nodig wordt er samengewerkt met de hulpverlenende instantie en vindt er regelmatig een terugkoppeling naar de ouder(s)/verzorger(s) plaats.. 6. De uiteindelijke beslissing over wel of niet verder gaan, ligt bij de ouders. Indien nodig wordt er samengewerkt met de hulpverlenende instantie en vindt er regelmatig een terugkoppeling naar de ouders plaats.

Wanneer het kind 2,5 jaar wordt en het doorstroomt naar Peutergroep de Knorries, wordt het Kijk rapport overgedragen aan de pedagogisch medewerkers van de Knorries.

De pedagogisch medewerker beschikt dus over een flink aantal kwaliteiten, zowel in kennis van de ontwikkeling van het kind als in het pedagogisch handelen. De pedagogisch medewerker heeft overzicht over en inzicht in de groep en begeleidt de groepsprocessen die zich afspelen, om waar nodig op te treden. Door zowel in taal als in daad een voorbeeldfunctie te vervullen heeft de pedagogisch medewerker een belangrijke rol bij het overdragen van normen en waarden en het geven van uitleg zodat de kinderen de wereld om zich heen leren begrijpen. Onder het motto 'wat je zelf kan, moet je zelf doen' krijgt het kind de ruimte en de gelegenheid om te experimenteren en te leren om daarmee de zelfredzaamheid te stimuleren.

Een belangrijke taak van de pedagogisch medewerker is ook gelegen in de communicatie met ouders. Dagelijks is er gelegenheid tot overdracht met ouders. In deze overdracht is ruimte voor het maken van een praatje, het stellen van vragen, het uiten van zorgen, enzovoort. Aanvullend op deze mondelinge overdracht houdt de pedagogisch medewerker op babygroep de Loeiers van elk kind een schriftje bij waarin bijzonderheden van het gedrag van het kind op 't Belhameltje genoteerd worden. Indien gewenst kunnen ouders het schriftje meenemen naar huis en omgekeerd bijzonderheden vermelden over het gedrag van het kind thuis. Zo wordt getracht continuïteit en een optimale afstemming te waarborgen.

Jaarlijks zijn er kind gesprekken voor de dagopvang. Zowel ouders als pedagogisch medewerkers kunnen aangeven of er behoefte is aan een gesprek. Aan de hand van de observatielijst van Kijk worden punten besproken als: contact met pedagogisch medewerkers/andere kinderen, ontwikkeling en bijvoorbeeld het gedrag op de groep.

Om ook voor de toekomst verzekerd te zijn van goed geschoolde en ervaren beroepskrachten in de kinderopvang, biedt 't Belhameltje en de Vrijbuiters relevante bijscholingsmogelijkheden voor personeel en worden zowel bbl- als bol-stagiaires begeleid en getraind om het beroep in het werkveld te leren.

Rol van stagiaires

Op 't Belhameltje en de Vrijbuiters willen we graag een rol spelen in het opleiden van toekomstige medewerkers. Daarom bieden wij studenten die een beroeps gerelateerde opleiding volgen graag een stageplek. Enerzijds dragen wij hierdoor bij aan profilering en professionalisering van het beroep en anderzijds vergroten we hiermee de kwaliteit binnen onze kinderopvang.

Wij nemen alleen stagiaires aan die voor langere tijd komen stage lopen. Dit om te voorkomen dat er te veel wisselende gezichten op de groep zijn en zo de emotionele veiligheid van de kinderen te waarborgen.

Stagiaires werken altijd boventallig en onder begeleiding van een vaste, gediplomeerde medewerkster. De praktijkopleider is Kim (Directrice). De praktijkopleider regelt de stageplekken, voert de sollicitatiegesprekken en heeft een actieve samenwerking en contact met school.

Wij brengen de ouders altijd op de hoogte van de inzet van stagiaires. De stagiaire stelt zich zelf voor via een voorstelstukje in onze nieuwsbrief. Hierbij staat ook omschreven op welke dagen en tijden de stagiaire werkzaam is. Op 't Belhameltje hebben we op elke groep één stage plek beschikbaar i.v.m. de kleinschaligheid.

De stageperiode start met een kennis making. In de eerste 4 weken leren we de stagiaire de organisatie, de visie, de medewerksters, de kinderen en de ouders goed kennen. Hiervoor krijgen de stagiaires ook per week de tijd om alle protocollen, richtlijnen en regels door te lezen.

Het verschonen en het en laten rusten van de jongste kinderen behoort later in de stage ook tot taken van een stagiaire. Hier wachten we de eerste weken mee, zodat de kinderen eerst het nieuwe gezicht leert kennen en een vertrouwensband wordt gecreëerd. De stagiaire verricht naast het begeleiden en verzorgen van de kinderen ook huishoudelijke taken zoals boodschappen doen, stofzuigen, dweilen en afwassen. Daarnaast werk je aan je competenties en opdrachten van school.

PEDAGOGISCH BELEIDS- WERKPLAN

Regels, afspraken, taken en verwachtingen voor de stagiaire...

- Initiatief nemen in de vorm van gesprekken plannen, praktijkopleider raadplegen
- Vragen stellen
- Inzet, enthousiasme en motivatie tonen om stage tot goed einde te brengen
- Respectvolle omgang met kinderen, ouders en collega's
- Discretie: geen informatie uitwisselen met of over kinderen en of ouders in bijzijn van andere ouders of informatie naar buiten brengen (beroepsgeheim)
- Kennis opdoen via verschillende kanalen
- Openstaan voor feedback en hier om vragen, ook bij collega's
- Afspraken nakomen
- Zorgdragen voor verslaglegging van evaluatiegesprekken.
- Het volgen van teamoverleg wordt beschouwd als een essentieel onderdeel van het werk bij 't Belhameltje. De stagiaire wordt hiervoor uitgenodigd
- Er worden voldoende evaluatiemomenten genomen. Tijdens deze momenten zal de stagiaire op een positief kritische wijze geëvalueerd worden en aanwijzingen krijgen om eventuele aandachtspunten te verbeteren.
- Als stagiaire vervul je een voorbeeld functie voor kinderen (let op o.a. taalgebruik en gedrag).
- Voor uitstraling en look verwachten wij dat kleding netjes is. Een minirok, hotpants, korte truitjes, hakken of een zichtbare decolleté zijn niet toegestaan eveneens dien je ook te letten op te lange nagels, grootte oorbellen, hangers, kettinkjes en/of piercings
- Er worden sollicitatiegesprekken gevoerd met de stagiaires.
- De stagiaires hebben een actieve leergierige houding. Tijdens de stageperiode zijn stagiaires zelf verantwoordelijk voor het plannen van de opdrachten en deze na te laten kijken/beoordelen.
- De stagiaire zorgt dat voor aanvang van de stage een VOG (verklaring omtrent gedrag) aanwezig is op 't Belhameltje. Tevens staan ze ook ingeschreven in het personenregister, het stappenplan wordt hiervoor naar hun per e-mail verstuurd. Pas nadat een geldig VOG afgegeven is kan een stage daadwerkelijk beginnen.

Inzet van beroepskrachten in opleiding

Op 't Belhameltje werken wij samen met het Graafschap College in Groenlo en bieden wij jaarlijks een aantal stageplekken aan een BOL opleiding (Pedagogisch werker niveau 3 of niveau 4, Helpende Welzijn niveau 2).

Inzet van vrijwilligers

Op 't Belhameltje en de Vrijbuiters maken wij gebruik van twee vrijwilligers, namelijk een klusjesman en een tuinman. Deze vrijwilligers werken altijd boventallig en zijn in het bezit van een geldig VOG. Daarnaast staan zij ingeschreven in het personenregister. Hieronder lees je de taken, verantwoordelijkheden en begeleiding van de klusjesman en tuinman.

Functie omschrijving: Klusjesman

Doelstelling van de functie

De klusjesman is werkzaam in de Klusjesdienst van 't Belhameltje en de Vrijbuiters. Hij/zij staat in voor het technisch onderhoud (opknappen van allerlei kleine karweien in de kinderdagverblijven in eigendom of beheer van Weijdeland Kinderopvang BV). Voert in opdracht van de directrice kinderopvang karweien uit in de kinderdagverblijven.

Taakomschrijving

1. Ten aanzien van de organisatie:

Voorbeelden van taken:

- Kleine karweien verrichten zoals het herstellen van sloten, rolluiken, vervangen van ruiten of lampen, kleine schilderwerken, niet repetitief tuinonderhoud, het plaatsen van rookdetectoren, extra handvaten, het repareren van speelgoed.

PEDAGOGISCH BELEIDS- WERKPLAN

- Hierdoor de zelfredzaamheid van de cliënt zoveel mogelijk stimuleren
- Begrip hebben voor de zorgen en de behoeften van de kinderen (empathie)

Voorbeelden van taken :

- Ophalen en bijhouden van tweedehandsmeubelen
- Repareren van speelgoed
- Onderhoud van de eigen werkplaats in 't Belhameltje
- Zorg dragen voor werkmateriaal en dit onderhouden
- Kleine aankopen doen in opdracht van de directrice
- Samenwerken en overleggen met de medewerkers van 't Belhameltje en de Vrijbuiters van opdrachten adequaat uit te voeren : bv. m.b.t. het ophangen van zaken aan de muur;
- Overleggen en bijstand geven aan externe technici
- Onderhouden van goede contacten met de medewerkers en de directrice.

Functie omschrijving: Tuinman

Doelstelling van de functie

Hij/zij staat in voor onderhouden van de tuinen en de terreinen zodat voor de kinderen, ouders, medewerkers en bezoekers een aangename en veilige en uitdagende omgeving gecreëerd wordt.

2. Plaats in de organisatie

- Wordt aangestuurd door en legt verantwoording af aan de directrice van 't Belhameltje en de Vrijbuiters.

3. Kwalificatievereisten

- Gerichte ervaring met betrekking tot tuinonderhoud en/of groenbeheer
- Beschikken over een rijbewijs BE

4. Resultaatgebieden en taken

- Resultaatgebied 1:

Efficiënt en kwalitatief voorbereiden en uitvoeren van werkopdrachten volgens de werkplanning en werkorganisatie zoals vastgelegd door of samen met de leidinggevende.

Algemene taken:

- Zich houden aan de vooropgestelde planning van uit te voeren werkzaamheden en zich aanpassen aan de eventuele wijzigingen hierin bv. omwille van weeromstandigheden of evenementen
- Analyseren van de specifieke behoeften en wensen van ouders, medewerkers, diensten, etc. waaraan het te bereiken resultaat moet voldoen
- Voorbereidingen treffen en concreet plannen van de werkzaamheden
- Uitvoeren van de werkopdrachten
- Nagaan of het gewenste resultaat bereikt is
- Signaleren aan de leidinggevende indien de werkopdrachten niet zelfstandig of niet onder normale omstandigheden kunnen uitgevoerd worden

Specifiek vakgebied:

Zelfstandig plannen, voorbereiden, uitvoeren en opvolgen van tuin- en omgevingswerken

Specifieke taken:

- Onderhouden van grasperken en beplanting
- Snoeien van bomen en heesters
- Scheren van hagen
- Voorkomen, bestrijden en verwijderen van onkruid
- Aanleggen en onderhouden van opritten, paden en terrassen
- Plaatsen van omheining
- Schoonmaken en sneeuwvrij maken van opritten en voetpaden

PEDAGOGISCH BELEIDS- WERKPLAN

4. Pedagogisch Beleidsmedewerker / Coach

Wij vinden het belangrijk dat kinderen zich ontwikkelen door spelenderwijs te ontdekken, ervaren, beleven en te leren. Ook onze pedagogisch medewerksters krijgen de kans om te ontdekken wie ze zijn, welke competenties ze beheersen en hoe zij verder kunnen groeien en ontwikkelen. Daarom worden pedagogisch medewerksters gecoacht bij de dagelijkse werkzaamheden. Tijdens de individuele coaching gesprekken (3 gesprekken per jaar) wordt samen gekeken naar de taal en interactievaardigheden, de competenties en de taakafspraken. Zelf reflectie speelt daarin een grote rol.

De pedagogisch beleidsmedewerker coacht de medewerkers daarom bij de dagelijkse werkzaamheden. Pedagogisch Beleidsmedewerker voor Weijdeland Kinderopvang B.V. is Kim Kroekenstoel (directrice). Kim Kroekenstoel is in het bezit van het Hbo-diploma: Pedagogisch Management Kinderopvang. Als pedagogisch beleidsmedewerker is zij verantwoordelijk voor de vertaling van het pedagogisch beleid naar de praktijk. Hierbij wordt vooral gelet op de praktische uitvoering van het beleid.

Elk jaar in de eerste week van januari stelt de directrice vast, hoeveel uur inzet vereist is voor zowel de beleidsvorming als de coaching. De directrice bepaalt wanneer de coaching uren ingezet worden, hiervoor hebben wij wel een basis jaarplanning. Alle pedagogisch medewerkers (vast contracten en flexibele contracten) krijgen coaching per jaar.

De rekensom voor de coaching per houder is: 10 uur x aantal fte's. Er is geen minimum gesteld aan het aantal coachingsuren per beroepskracht. Ook is de wijze van verdeling van de coachingsuren over de beroepskrachten niet voorgeschreven. Er is alleen een minimum gesteld aan het totaal aantal coachingsuren per kinderopvangonderneming.

Jaarlijks wordt er een berekening gemaakt voor het kom ende jaar via de rekentool op: <https://www.1ratio.nl/rpb>. De rekensom voor het pedagogisch beleid is: 50 uur per jaar per locatie.

Op 't Belhameltje en de Vrijbuiters ziet de jaarplanning voor de coaching per medewerker er als volgt uit:

Maand:	Activiteit:	Aantal uren:	Aanwezig:
Januari	<u>Individueel jaargesprek:</u> In dit gesprek wordt terug gekeken naar de beoordeling in december en er worden nieuwe taken / leerdoelen opgesteld voor het komende jaar om vereiste competenties te verbeteren.	1 uur per medewerker (gesprek) 1 uur per Medewerker (voorbereiding op gesprek)	Pedagogisch beleidsmedewerker Pedagogisch medewerker
Juni	<u>Individueel functioneringsgesprek:</u> In dit gesprek wordt het functioneren van het eerste half jaar besproken ook naar aanleiding van de coaching gesprekken op de groep. Voor dit gesprek werkt de pedagogisch beleidsmedewerker op de groep en bespreekt daar de ontwikkeling.	1 uur per medewerker 1 uur per Medewerker (voorbereiding op gesprek)	Pedagogisch beleidsmedewerker Pedagogisch medewerker
December	<u>Individueel beoordelingsgesprek:</u> Eénrichtingsverkeer gesprek, de jaarlijkse beoordeling. Zowel vereiste competenties worden beoordeeld alsook de wijze waarop de pedagogisch medewerkster door middel van het uitvoeren van taken hieraan gewerkt heeft.	½ uur per medewerker ½ uur voorbereiding	Pedagogisch beleidsmedewerker Pedagogisch medewerker

De functie van de pedagogisch coach / beleidsmedewerker wordt uitgelegd in een oudercommissieoverleg en ouders worden hiervan op de hoogte gesteld door middel van de maandelijkse nieuwsbrief die ze per e-mail ontvangen.

PEDAGOGISCH BELEIDS- WERKPLAN

Ontwikkelingsgesprekken

Wij vinden het belangrijk dat kinderen zich ontwikkelen door spelenderwijs te ontdekken, ervaren, beleven en te leren. Beleidsmedewerker voor Weijdeland kinderopvang B.V. is Kim Kroekenstoel (directrice). Als pedagogisch beleidsmedewerker is zij verantwoordelijk voor de vertaling van het pedagogisch beleid naar de praktijk. Hierbij wordt vooral gelet op de praktische uitvoering van het beleid.

Zo ziet jaarlijks onze planning eruit:

Januari: Individueel jaargesprek

In dit gesprek wordt terug gekeken naar de beoordeling in december en er worden nieuwe taken / leerdoelen opgesteld voor het komende jaar om vereiste competenties te verbeteren.

Juni: Individueel functioneringsgesprek

In dit gesprek wordt het functioneren van het eerste half jaar besproken ook naar aanleiding van de coaching gesprekken op de groep. Voor dit gesprek werkt de pedagogisch beleidsmedewerker op de groep en bespreekt daar de ontwikkeling.

December: Individueel beoordelingsgesprek:

Eénrichtingsverkeer gesprek, de jaarlijkse beoordeling. Zowel vereiste competenties worden beoordeeld alsook de wijze waarop de pedagogisch medewerkster door middel van het uitvoeren van taken hieraan gewerkt heeft.

(*)Coaching voor de assistent leidinggevendenden

De assistent leidinggevendenden worden in 2021 persoonlijk gecoacht bij hun rol als assistent leidinggevende. Ongeveer 6 uur per jaar (drie gesprekken van twee uur) per assistent leidinggevende.

Coaching op groepsniveau

Ook dit onderwerp zal in 2021 terug komen. Dit gaat er in 2021 anders uit komen te zien en hiervoor schakelen wij Erika Coacht voor in. In 2021 worden er drie interne workshops gegeven door Kim Kroekenstoel over de onderwerpen: pedagogisch documenteren, Reggio Emilia en de ruimte als 3^e pedagoog. Na afloop van de trainingen wordt het gecoacht door Erika op groepsniveau om te kijken of de nieuwe verkregen kennis al wordt toegepast op de groep en hoe het team dit verder kan ontwikkelen.

Zie voor meer uitleg het scholingsplan.

PEDAGOGISCH BELEIDS- WERKPLAN

	Individueel jaargesprek	Individueel functioneringsgesprek	Individueel beoordelingsgesprek
Jeannette	18-01 09:00-10:00	07-06 11:00-12:00	13-12 10:00-11:00
Samantha	18-01 10:00-11:00	07-06 12:00-13:00	13-12 11:00-12:00
Sylke	18-01 11:00-12:00	07-06 13:00-14:00	15-12 09:00-10:00
Justine	18-01 12:00-13:00	07-06 14:00-15:00	15-12 10:00-11:00
Melinda	19-01 10:00-11:00	07-06 15:00-16:00	15-12 11:00-12:00
Miranda	19-01 11:00-12:00	11-06 14:00-15:00	15-12 12:00-13:00
Mirthe	19-01 12:00-13:00	17-06 09:00-10:00	16-12 10:00-11:00
Mie	21-01 09:00-10:00	17-06 10:00-11:00	16-12 11:00-12:00
Lisa	21-01 10:00-11:00	17-06 13:00-14:00	17-12 09:00-10:00
Hayat	21-01 11:00-12:00	18-06 09:00-10:00	17-12 10:00-11:00
Chantal	21-01 12:00-13:00	29-06 13:00-14:00	17-12 11:00-12:00
Lynn	21-01 13:00-14:00	29-06 14:00-15:00	17-12 12:00-13:00
Mirjam	21-01 14:00-15:00	29-06 15:00-16:00	17-12 13:00-14:00

Berekening voor 1 januari 2021:

Per 1 januari 2019 dient elke kinderopvangorganisatie een pedagogisch beleidsmedewerker te hebben. Deze pedagogisch beleidsmedewerker houdt zich bezig met de ontwikkeling van het pedagogisch beleid en zal de beroepskrachten coachen bij de dagelijkse werkzaamheden.

Met de rekentool via www.1ratio.nl/rpb berekenen wij per jaar hoeveel wettelijk minimaal verplichte uren aan pedagogisch beleidsmedewerkers moet worden ingezet bij 't Belhameltje. Aantal uren inzet pedagogisch beleidsmedewerker: minimaal 90 uur per jaar.

Deze uren bestaan uit:

- Minimaal 200 uur per jaar voor de ontwikkeling en implementatie van pedagogisch beleid per LRK nummer (kindercentra). Dit is gemiddeld 16 uur per maand. Overzicht LRK nummers 't Belhameltje en de Vrijbuiters:

KDV 't Belhameltje: 576445307
BSO de Kakels: 137813168
Speelleergroep de Vrijbuiters: 815094668
BSO de Vrijbuiters: 589386797

PEDAGOGISCH BELEIDS- WERKPLAN

- Minimaal 100 uur per jaar (10 uur x aantal fte) voor de coaching van beroepskrachten. Voor 2022 is de verwachting dat we met 10 tot 11 fte's werken op 't Belhameltje. Daarnaast heeft Weijdeland Kinderopvang B.V. twee andere kinderdagverblijven: Juffrouw Bellefleur, Tante Tuit.

Totaal aantal uren inzet pedagogisch beleidsmedewerker: minimaal 300 uur per jaar. Zie overzicht voor de verdeling van de uren voor Weijdeland Kinderopvang B.V.

Naam organisatie	Weijdeland Kinderopvang B.V. locatie Kindercentrum 't Belhameltje en de Vrijbuiters
Ingevuld door	Kim Kroekenstoel
Functie	Directrice

Peildatum	Aantal geëxploiteerde kindercentra	Totaal aantal werkzame beroepskrachten bij de houder	Totaal aantal fte werkzame beroepskrachten bij de houder
1 januari 2019	5	20	12
1 januari 2020	7	26	15
1 januari 2021	6	25	14
1 januari 2022	8	27	15

Gegevens kindercentra en beroepskrachten

Mie: 24 uur

Samantha: 24 uur

Justine: 28 uur

Mirjam: 18 uur

Jeannette: 26 uur

Lisa: 18 uur

Hayat: 24 uur

Sylke 36 uur

Mirthe: 28 uur

Auke: 28 uur

Sherina: 26 uur

Anik: 26 uur

Carlijn: 28 uur

Maike: 30 uur

Lynn: 28 uur

Danielle: 29 uur

Tamara: 28 uur

Totaal 2022: 391 uur per week / 36 = 10,86 fte is afgerond 11 fte op 't Belhameltje en de Vrijbuiters, x 10 coaching uren = 110 uren.

PEDAGOGISCH BELEIDS- WERKPLAN

Berekening minimale ureninzet PBM

	50 uur x aantal kindercentra	10 uur x aantal fte pedagogisch medewerkers	Som (van 50 uur x aantal kindercentra + 10 uur x aantal fte) = minimale ureninzet
2019	250	120	370
2020	350 (*) totaal Weijdeland en 't Koetshuisje	150	500
2021	300 (*) totaal Weijdeland	140	440
2022	200 (*) Belhameltje en Vrijbuiters, zie uren berekening per locatie hieronder.	110	310

(*) Rekensom 't Belhameltje en de Vrijbuiters:
50 uur + 108,61 = 158,61 uren in 2022

2022: berekening minimale ureninzet PBM per locatie

KDV 't Belhameltje: 576445307

50 uur x aantal kindercentra	10 uur x aantal fte pedagogisch medewerkers	Som (van 50 uur x aantal kindercentra + 10 uur x aantal fte) = minimale ureninzet
50	80	130

BSO de Kakels: 137813168

50 uur x aantal kindercentra	10 uur x aantal fte pedagogisch medewerkers	Som (van 50 uur x aantal kindercentra + 10 uur x aantal fte) = minimale ureninzet
50	25	75

PEDAGOGISCH BELEIDS- WERKPLAN

Speelleergroep de Vrijbuiters: 815094668

50 uur x aantal kindercentra	10 uur x aantal fte pedagogisch medewerkers	Som (van 50 uur x aantal kindercentra + 10 uur x aantal fte) = minimale ureninzet
50	2	52

BSO de Vrijbuiters: 589386797

50 uur x aantal kindercentra	10 uur x aantal fte pedagogisch medewerkers	Som (van 50 uur x aantal kindercentra + 10 uur x aantal fte) = minimale ureninzet
50	3	53

PEDAGOGISCH BELEIDS- WERKPLAN

	Individueel jaargesprek	Individueel functioneringsgesprek	Individueel beoordelingsgesprek
Mie	Gepland op 30 maart 2022 09:00 – 10:00	Nog niet gepland, dit gesprek zal plaats vinden in de maand juni van minimaal één uur	Nog niet gepland, dit gesprek zal plaats vinden in de maand december van minimaal één uur
Samantha	Gepland op 30 maart 2022 11:00 – 12:00	Nog niet gepland, dit gesprek zal plaats vinden in de maand juni van minimaal één uur	Nog niet gepland, dit gesprek zal plaats vinden in de maand december van minimaal één uur
Justine	Gepland op 30 maart 2022 13:00 – 14:00	Nog niet gepland, dit gesprek zal plaats vinden in de maand juni van minimaal één uur	Nog niet gepland, dit gesprek zal plaats vinden in de maand december van minimaal één uur
Mirjam	Gepland op 30 maart 2022 14:00 – 15:00	Nog niet gepland, dit gesprek zal plaats vinden in de maand juni van minimaal één uur	Nog niet gepland, dit gesprek zal plaats vinden in de maand december van minimaal één uur
Jeannette	Gepland op 30 maart 2022 15:00 – 16:00	Nog niet gepland, dit gesprek zal plaats vinden in de maand juni van minimaal één uur	Nog niet gepland, dit gesprek zal plaats vinden in de maand december van minimaal één uur
Lisa	Gepland op 30 maart 2022 17:00 – 18:00	Nog niet gepland, dit gesprek zal plaats vinden in de maand juni van minimaal één uur	Nog niet gepland, dit gesprek zal plaats vinden in de maand december van minimaal één uur
Hayat	Gepland op 31 maart 2022 09:00 – 10:00	Nog niet gepland, dit gesprek zal plaats vinden in de maand juni van minimaal één uur	Nog niet gepland, dit gesprek zal plaats vinden in de maand december van minimaal één uur
Sylke	Gepland op 31 maart 2022 10:00 – 11:00	Nog niet gepland, dit gesprek zal plaats vinden in de maand juni van minimaal één uur	Nog niet gepland, dit gesprek zal plaats vinden in de maand december van minimaal één uur
Mirthe	01-03-2022 12:00-13:30 Aanwezig: Mie, Kim en Mirthe	Nog niet gepland, dit gesprek zal plaats vinden in de maand juni van minimaal één uur	Nog niet gepland, dit gesprek zal plaats vinden in de maand december van minimaal één uur
Auke	Gepland op 31 maart 2022 11:00 – 12:00	Nog niet gepland, dit gesprek zal plaats vinden in de maand juni van minimaal één uur	Nog niet gepland, dit gesprek zal plaats vinden in de maand december van minimaal één uur
Sherina	Gepland op 31 maart 2022 12:00 – 13:00	Nog niet gepland, dit gesprek zal plaats vinden in de maand juni van minimaal één uur	Nog niet gepland, dit gesprek zal plaats vinden in de maand december van minimaal één uur

PEDAGOGISCH BELEIDS- WERKPLAN

Anik	01-03-2022 13:00-14:30 Aanwezig: Mie, Kim en Anik	Nog niet gepland, dit gesprek zal plaats vinden in de maand juni van minimaal één uur	Nog niet gepland, dit gesprek zal plaats vinden in de maand december van minimaal één uur
Maaike	Gepland op 31 maart 2022 14:00 – 15:00	Nog niet gepland, dit gesprek zal plaats vinden in de maand juni van minimaal één uur	Nog niet gepland, dit gesprek zal plaats vinden in de maand december van minimaal één uur
Lynn	Gepland op 31 maart 2022 15:00 – 16:00	Nog niet gepland, dit gesprek zal plaats vinden in de maand juni van minimaal één uur	Nog niet gepland, dit gesprek zal plaats vinden in de maand december van minimaal één uur
Daniëlle	Gepland op 31 maart 2022 16:00 – 17:00	Nog niet gepland, dit gesprek zal plaats vinden in de maand juni van minimaal één uur	Nog niet gepland, dit gesprek zal plaats vinden in de maand december van minimaal één uur
Carlijn	Gepland op 31 maart 2022 13:00 – 14:00	Nog niet gepland, dit gesprek zal plaats vinden in de maand juni van minimaal één uur	Nog niet gepland, dit gesprek zal plaats vinden in de maand december van minimaal één uur
Tamara	Gepland op 31 maart 2022 17:00 – 18:00	Nog niet gepland, dit gesprek zal plaats vinden in de maand juni van minimaal één uur	Nog niet gepland, dit gesprek zal plaats vinden in de maand december van minimaal één uur

Daadwerkelijke ureninzet PBM

	Minimum aantal fte PBM benodigd	Minimum aantal benodigde ureninzet PBM	Aantal fte PBM aangesteld door de houder	Ureninzet PBM door de houder
2020	0,30 fte	370 uren	0,30 fte	370 uren
2021	0,41 fte	500 uren	0,41 fte	500 uren

PEDAGOGISCH BELEIDS- WERKPLAN

Op welke wijze is de urenverdeling per kindercentrum inzichtelijk gemaakt voor beroepskrachten en ouders?

De urenverdeling is het in centraal overleg aan de medewerkers uitgelegd. 1x per kwartaal is er een centraal overleg, waar alle medewerkers en stagiaires bij aanwezig zijn.

Het vernieuwde pedagogisch beleidsplan staat online op onze websites:

www.belhameltje.com

www.tantetuit.nl

www.juffrouwbellefleur.nl

www.devrijbuiters.com

Medewerkers krijgen ook altijd een mail wanneer het beleidsplan is gewijzigd of aangepast. Daarnaast ontvangen zij een exemplaar van het scholingsplan per email, waarin zij kunnen lezen welke scholingsactiviteiten m.b.t. coaching worden aangeboden in 2022.

De oudercommissies vergaderen ook één keer per kwartaal en is altijd als eerste op de hoogte over nieuwe beleidsmatige zaken. Ouders worden op de hoogte gebracht via onze maandelijkse nieuwsbrief, waarin ook de notulen van de oudercommissie worden mee verstuurd per kinderopvang. Tevens onder het kopje 'nieuws' op onze website kunnen zij ook veel informatie vinden. Daar staan ook de nieuwsbrieven. Daarnaast wordt er veel gecommuniceerd met onze ouders via Bitcare (onze app). Via verschillende manieren worden zij op de hoogte gebracht!

5. De activiteit

a. Spel en het belang van spelen

Leren gaat in kleine stapjes. Een kind moet op zijn manier en in zijn tempo op ontdekkingstocht kunnen gaan, waarbij niet te hoge eisen gesteld moeten worden. Van belang is de aandacht te richten op wat een kind wél kan of wél heeft bereikt (positieve benadering).

Via spel leert het kind uitdrukking te geven aan zijn ideeën en gevoelens: spel leidt ons naar de wezenlijke belevingswereld van het kind. In het spel bouwt een kind zich de wereld zoals hij die ervaart en beleeft. Spelexpressie zorgt ervoor dat een kind contact leert maken met anderen. Wat in het echt soms moeilijker gaat, gaat in het spel vanzelf.

Spel is de grondvorm voor de ontwikkeling van de motoriek, zintuigen, intelligentie en sociale interactie. Spel is zelfontdekking, een sociale, creatieve en intellectuele ontdekkingstocht die het kind in staat stelt zich te ontwikkelen.

Voor een gezonde, evenwichtige ontwikkeling is het belangrijk dat een kind kan spelen. Al spelende ontdekt het kind de wereld om zich heen, kan het ervaringen verwerken, emoties uitspelen en zijn lichaam gebruiken.

Kinderen ontwikkelen zich al spelende: ze leren over zichzelf en over de ander. Spel vormt een schakel tussen de echte wereld en de innerlijke belevingswereld van een kind. Spelen gebeurt uit de eigen vrij wil van het kind; het is ook recreatie en ontspanning: het kind beleeft plezier!

Spel en spelen is van cruciaal belang voor alle ontwikkelingsgebieden. Dit wordt zichtbaar in de functies van spel:

- leren omgaan met emoties: kinderen verwerken emoties door ze in hun spel uit te spreken of te spelen; voor enge of vervelende gedachten is er een uitlaatklep
- kinderen leren door te doen: door te spelen leren ze hoe de wereld in elkaar zit. Afhankelijk van het spel wordt een beroep gedaan op cognitieve vaardigheden als ordening van materiaal, ordening in tijd, inzicht in oorzaak-gevolg relaties, plannen maken en verbeeldingskracht / fantasie
- leren omgaan met andere kinderen: in het samenspel leren kinderen om rekening te houden met anderen, om voor zichzelf op te komen en ervaren ze dat het plezierig kan zijn om samen met anderen bezig te zijn
- het oefenen en ontwikkelen van de motorische en zintuiglijke ontwikkeling
- het ontwikkelen van de eigen identiteit: al spelende krijgt het kind een beeld van zichzelf en van de ander
- taalontwikkeling: spel stimuleert de uitbreiding van de woordenschat, de uitspraak, het begripsvermogen en het vormen van goede zinnen

Er bestaan 4 spelvormen:

1. bewegingsspel (motorische activiteit)
2. constructiespel (combinatie van denken en handelen): blokken, lego, k'nex
3. fantasiespel ('doen alsof')
4. regelspel (aan de hand van afspraken): tikkertje, verstoppertje

Naarmate kinderen zich meer ontwikkelen, wordt hun spel gevarieerder en complexer. Elke ontwikkelingsfase kent haar eigen specifieke spelsoorten die passen bij de ontwikkeling die kinderen op dat moment doormaken. Maar spelsoorten die bij een 3-jarig kind veel gezien worden, kunnen ook in een latere fase nog aanwezig zijn; het spel zal dan op een andere manier verlopen. Daarnaast heeft elk kind een andere voorkeur voor de vorm van spel. Zo bestaan er 'kunstenaars', 'toneelspelers', 'bouwers' of 'ontdekkers'. Ook bestaan er verschillen in voorkeur voor spel tussen jongens en meisjes. Bovendien ontwikkelen kinderen zich in hun eigen tempo. Door veelzijdigheid en keuzevrijheid krijgen kinderen de gelegenheid om hun eigen ontwikkelingsspoor te volgen.

De voorwaarden die nodig zijn om tot spel te komen beïnvloeden de kwaliteit van het spel van kinderen. De ideale voorwaarden zijn:

PEDAGOGISCH BELEIDS- WERKPLAN

- een omgeving waar een kind zich veilig voelt
- het kind moet lekker in zijn vel zitten (geen honger, dorst, vermoeidheid)
- er zijn speelkameraadjes en er is spelmateriaal
- er is ruimte en vrijheid om te doen wat je wilt binnen duidelijke grenzen
- er is niet te veel bemoeienis van volwassenen

b. Activiteiten

Kinderen hebben van nature een ontwikkelingsdrang, zijn leergierig en creatief. Om hierop in te spelen heeft 't Belhameltje een veelzijdig en zorgvuldig gekozen aanbod van activiteiten, passend bij de ontwikkelingsfase van het individuele kind. Het spelmateriaal en de ruimte geven het kind alle mogelijkheden om zich al spelende te ontwikkelen en spelenderwijs te leren.

Plezier, actie, uitdaging, ontdekking, ontspanning en samen spelen komen allemaal aan bod.

Baby's besteden de eerste paar maanden veel tijd aan hun primaire behoeften. Een groot deel van de dag brengen ze door met eten en slapen.

Een baby bevindt zich in de sensomotorische fase: het leert om een relatie te leggen tussen de indrukken die via de zintuigen binnenkomen en de motorische activiteit. Hierdoor ervaart een baby zichzelf en de dingen om zich heen en reageert hier vervolgens op. De eerste twee levensjaren is de baby vooral bezig om zichzelf te ontdekken als apart wezen, los van zijn omgeving, los van de ander. De baby is vooral bezig met het ontdekken van het eigen lichaam: kijken, voelen en geluidjes maken. In de dagbesteding wordt hiertoe de individuele ontwikkeling en het dagritme van de baby gevolgd: de activiteiten met baby's zijn voornamelijk individueel gericht.

Baby's beoefenen voornamelijk bewegingsspel, oftewel sensomotorisch spel. Ook een eerste fase van constructiespel is reeds aanwezig: de baby verkent voorwerpen door te voelen, te ruiken en te proeven. Op een gegeven moment onderneemt de baby de activiteiten steeds bewuster: denkactiviteiten nemen een steeds belangrijkere plaats in. De baby vormt zich langzamerhand een beeld van de wereld om zich heen. De activiteit wordt gevarieerder en ingewikkelder. Rond de 1^e verjaardag worden de eerste vormen van fantasiespel zichtbaar: de baby kan doen alsof en simpele handelingen nabootsen. Ook samenspel is reeds aanwezig: al spelen baby's nog niet echt samen, ze beleven al zichtbaar plezier aan elkaar. Er is sprake van interactie, actie en reactie.

Peuters zijn volop bezig om de wereld te ontdekken. Ze zijn één en al beweging en ontwikkelen hierdoor hun motoriek: ze klimmen, kruipen, knoeien, klauteren, rennen ... De fijne motoriek wordt geoefend in het constructiespel dat steeds meer vorm begint aan te nemen. Het fantasiespel wordt steeds gevarieerder: hierin speelt een peuter voornamelijk situaties na uit zijn dagelijks leven.

Fantasie en werkelijkheid lopen nog erg door elkaar. In het fantasiespel komt ook de taal aan bod: peuters zijn veel bezig met het oefenen van taal. Bij het sociale spel doen kinderen sociale vaardigheden op. Bij het samenspel is in het begin nog vooral sprake van naast elkaar spelen (parallelspeel) doch kinderen zijn steeds beter in staat tot samenspel en genieten van elkaars aanwezigheid.

Kinderen vanaf een jaar of drie worden steeds zelfstandiger ('zelf doen') en nemen steeds meer initiatief. Ook worden verschillen tussen het spel van jongens en meisjes meer zichtbaar.

Kleuters zijn beter in staat om langere tijd achter elkaar met iets bezig te zijn en kunnen langer stilzitten. Toch blijft bewegingsspel belangrijk, waarbij kleuters vooral zelf willen schommelen of op een klimrek willen klimmen. De bewegingsspelletjes worden complexer en er komen steeds meer regels bij kijken. Het regelspel wordt meer en meer populair. Hierbij worden veel ontwikkelingsaspecten geoefend: kinderen leren rekening houden met elkaar, ze leren om hun emoties in bedwang te houden ('er is maar één winnaar') en oefenen met hun verstandelijke vermogens (spelregels). Dankzij de ontwikkeling van de fijne motoriek kunnen kleuters overweg met veel soorten constructiemateriaal. Hierbij wordt steeds beter volgens een plan of bouwtekening gewerkt. Ook de samenwerking tussen kinderen verloopt steeds beter. Kleuters zijn beter dan peuters in staat tot echt samenspel. Een groot deel van de tijd spelen ze samen met andere kinderen. Ze beheersen de sociale vaardigheden die hiervoor nodig zijn steeds beter. Door te overleggen en te spelen met elkaar, komt het fantasiespel op een hoger niveau. Door het fantasiespel krijgen ze grip op de wereld om hen heen en op hun eigen emoties.

Kinderen tussen de acht en twaalf jaar werken hard aan hun cognitieve ontwikkeling. Op school leren ze lezen, schrijven en rekenen. In het spel doen kinderen niet zomaar wat: ze bedenken vooraf wat ze willen; maken plannen.

PEDAGOGISCH BELEIDS- WERKPLAN

Bij het bewegingsspel gaat het steeds meer om het beheersen van specifieke vaardigheden. Met constructiemateriaal maken kinderen planmatig ingewikkelde dingen. Het fantasiespel neemt duidelijk af in populariteit: kinderen leven op deze leeftijd meer in de realiteit.

Regelspelletjes daarentegen zijn populair. Strategie en kennis gaan daarbij een steeds grotere rol spelen. Kinderen in deze leeftijd krijgen steeds meer aandacht voor hun omgeving: andere kinderen nemen een steeds belangrijkere plaats in in hun leven en samenspel wordt steeds plezieriger. Ook leren kinderen een reëel beeld van zichzelf te vormen: waar ben ik goed in en wat zijn mijn zwakke kanten?

Hobbyontwikkeling en erachter komen waar de eigen interesses liggen hoort bij de ontwikkeling van kinderen in deze leeftijd. Ontdekken waar je goed in bent en die activiteiten delen met anderen geeft kinderen een gevoel van eigenwaarde en respect. Omdat alle kinderen wel ergens goed in zijn, kan spel een middel zijn om kinderen die buiten de groep dreigen te vallen een positief zelfbeeld te laten ontwikkelen en zodoende positieve ervaringen te laten opdoen.

c. Buiten spelen

Er is steeds minder geschikte ruimte voor kinderen om buiten te kunnen spelen. Toenemende verstedelijking en toenemend verkeer zorgen ervoor dat de vrije speelruimte voor kinderen afneemt. Maar ook het aanbod van binnenspeelgoed ontnemt veel kinderen de lust om naar buiten te gaan; denk aan de televisie, de (spel)computer en het mobieltje. Kortom: kinderen verliezen terrein waarop ze vrij kunnen bewegen, kunnen oefenen, waar ze elkaar kunnen ontmoeten en leren van en met elkaar. Gelukkig loopt het in Beltrum allemaal nog niet zo'n vaart. Desondanks speelt buitenspeelgoed een essentiële en zeer belangrijke rol in de ontwikkeling én de gezondheid van kinderen en moet dit ook zo blijven. Buiten zijn er heel andere en veel meer spelmogelijkheden dan binnen. De buitenruimte stimuleert de motorische activiteit (rennen, fietsen, balanceren), biedt een schatkamer voor zintuiglijke ervaringen (voelen van zand, zon, regen en wind), leert de kinderen de natuurverschijnselen kennen, wat ze met verschillende materialen uit de natuur kunnen doen en daagt door onverwachte situaties uit tot nieuw spel, nieuwe woorden en nieuwe bewegingen.

De ruime, groene buitenruimte van 't Belhameltje biedt mogelijkheden voor kinderen om te ontdekken en te komen tot verschillende soorten spel. De inrichting van de buitenruimte biedt veel variatie waardoor kinderen een grote keuzemogelijkheid aan speelplekken hebben. Zo is er straatruimte om te fietsen, te rennen, te skaten of te basketballen, is er een sportveldje om te voetballen of te volleyballen, is er een zandbak, zijn er speeltoestellen in het gras, picknicktafels, bomen, struiken, hagen en paadjes. Ruimte dus om te spelen, te klimmen en te klauteren, te rennen, uit te rusten, te sporten, te verstoppertje spelen, te hangen en de natuur te ontdekken. Ook de dieren zijn over het algemeen buiten en vormen elke dag weer een leerzame bezienswaardigheid én activiteit (voeren, aaien en bewonderen).

Iets verderop, een half uurtje wandelen richting 'veld', is er een heus bos met daarin ontelbare mogelijkheden: hutten bouwen, bomen klimmen, paden maken of gewoon lekker wandelen. Niet ver daarvan wordt een natuurgebied gerealiseerd, waarin wandelen, picknicken, het verkennen van de natuur en andere activiteiten kunnen worden ondernomen.

d. Spelmateriaal

Speelgoed kan een goed hulpmiddel zijn om tot spel te komen. Goed speelgoed is eigenlijk speelgoed waar een kind van alles mee kan, maar waar het niets mee hoeft.

Kinderen kunnen in principe heel goed spelen zonder speelgoed: waar geen speelgoed is, maken ze het vaak zelf. Speelgoed is een belangrijk middel om de ontwikkeling van kinderen te stimuleren, maar het zit hem niet per definitie in de hoeveelheid ervan.

Weinig of geen speelgoed maakt kinderen creatief in het bedenken van hun eigen spel en speelgoed. De kwaliteit van speelgoed en een goede aansluiting bij de leefwereld van het kind blijkt veel belangrijker.

't Belhameltje en de Vrijbuiters heeft daarom een zorgvuldig geselecteerd en gevarieerd aanbod qua spelmateriaal. Uitgangspunt bij de keuze voor spelmateriaal zijn de Tien speelgoedregels van de Stichting SpeelGoed Nederland. Deze Stichting verdiepte zich in de verschillende ontwikkelingsfasen

PEDAGOGISCH BELEIDS- WERKPLAN

---

van kinderen en vertaalde dit naar tips om verantwoorde speelgoedkeuzes te maken.

De Tien Speelgoedregels van de Stichting SpeelGoed Nederland zien er als volgt uit:

Goed speelgoed...

- ...leert zonder dat je het merkt
- ...sluit aan op de behoefte en de ontwikkeling van het kind
- ...biedt steeds nieuwe en andere mogelijkheden
- ...is niet snel stuk
- ...vermeldt een leeftijdsindicatie
- ...is duurzaam
- ...is altijd zijn geld waard
- ...is veilig
- ...is voorzien van een gebruiksaanwijzing
- ...doet het kind de tijd vergeten

Voor baby's zijn dingen om naar te kijken en te luisteren aantrekkelijk: een spiegel, een mobiel, een fotoalbum of een prentenboek, muziek en eenvoudige muziekinstrumenten, verhaaltjes, rammelaars, bijtfiguren, zachte of houten blokken en ballen en eenvoudig duplo. Voor bewegingsspel zijn er zowel binnen als buiten tal van mogelijkheden: van hobbelpaarden, loopauto's en babyduwkarren tot ruimte voor kruipen, rollen en voelspelletjes.

Peuters zijn één en al beweging om de wereld om hen heen te ontdekken. Duplo, blokken, zand, water en klei, creativiteitsmaterialen, kringpelletjes, eenvoudige gezelschapspelletjes en eenvoudige puzzels en mozaïeken zijn er voor binnen; buiten zijn er schommels, driewielers, een klimrek, een glijbaan, een zandbak en ruimte om te rennen, te steppen, te klauteren. Om te experimenteren met echte dingen en activiteiten zijn er autootjes, poppenhoekmaterialen en kruiwagens en is er muziek om op te bewegen, om mee te zingen en om naar te luisteren.

Om tegemoet te komen aan de behoefte tot zelfstandigheid, samenspel en regelspel zijn er voor de kleuters verschillende hoekjes ingericht, zoals een bouwhoek, een poppenhoek en een spelletjeshoek, waarin kinderen allerlei situaties uit het dagelijkse leven kunnen naspelen (denk aan doktertje, winkeltje, poppenkast, etc.). Buiten kunnen ze schommelen, wippen, vliegeren, badmintonnen, rolschaatsen, touwtjespringen, knikkeren, steltlopen en natuurlijk klimmen, klauteren en rennen.

De oudere groep op de bso heeft duidelijk andere behoeften dan de jongste groep. Ze beschikken graag over een eigen ruimte, zowel binnen als buiten. Strategische denkspelen, gezelschapsspelen en ook de (spel)computer ontbreken niet.

Door middel van technisch constructiespeelgoed, puzzels, timmer- en knutselmateriaal en muziek kunnen ze hun creativiteit gebruiken en ontwikkelen. Buiten is er ruimte om te voetballen, basketballen, skaten of volleyballen, zijn er plekjes om bij elkaar te zitten en te kletsen en zijn er mogelijkheden voor hutten bouwen.

In de vakantie is er tijd en ruimte voor speciale activiteiten. Hiervoor wordt vooraf een programma opgezet, zo mogelijk samen met de kinderen. Voorbeelden van vakantieactiviteiten zijn: kokkerellen (en lekker samen eten!), playbackshow, hutten bouwen in het bos, dagje uit, knutseldag, theater en toneel, sportdag.

De aanwezigheid van een (spel)computer alsook de aanwezigheid van een televisie op een kinderopvang is een discutabel onderwerp. 't Belhameltje voert een terughoudend beleid als het gaat om televisie en computer. Een televisie is niet standaard op de groepen aanwezig. Een (spel)computer is slechts aanwezig op de bso. In principe wordt er geen televisie gekeken. Er zijn echter uitzonderingen mogelijk: op de peutergroep is het mogelijk dat bij speciale gelegenheden de TV wordt geïnstalleerd om te kijken naar bijvoorbeeld een bij het thema passende uitzending van PeuterTV. Teleac NOT maakt voor PeuterTV programma's die ten goede komen aan de taal- en sociaal-emotionele ontwikkeling van peuters.

Op de bso kan het, bijvoorbeeld bij héél erg slecht weer, voorkomen dat er na gezamenlijk overleg wordt besloten tot het kijken van een geweldloze, leuke, leerzame of ontroerende dvd/video. Televisie

kijken zal slechts dan voorkomen bij bijzondere, voor de kinderen interessante aangelegenheden; denk hierbij aan een Elfstedentocht (mocht die ooit nog gehouden worden!) Dit zal echter sporadisch zijn en de pedagogisch medewerkers zullen zich terughoudend opstellen ten opzichte van het gebruik van een televisie en/of video/dvd.

Een spelcomputer is aanwezig op de bso. Dit is een bewuste keuze. Immers: in de huidige samenleving wordt ook een kind reeds nu maar ook in de toekomst bijna dagelijks geconfronteerd met computers. Naast de vaardigheid om te kunnen werken met een computer, draagt het gebruik van de computer mede bij aan de cognitieve en, bij samenspel, sociale ontwikkeling. De computerprogramma's zijn zorgvuldig geselecteerd en zijn geweldloos, ontspannen en hebben een plezierig / educatief karakter. De pedagogisch medewerker zal het computergebruik van de kinderen bewaken; elke dag opnieuw zal er bekeken worden wie er gedurende een beperkte tijd per dag op de computer mag. Mobiele telefoons zijn niet toegestaan op 't Belhameltje. Hierop zijn geen uitzonderingen mogelijk.

e. De rol van de pedagogisch medewerker bij spel en spelen

De pedagogisch medewerker heeft invloed op welbevinden van het kind in de kinderopvang en de betrokkenheid van het kind bij spel en activiteiten. De pedagogisch medewerker zorgt in de eerste plaats voor het creëren van een omgeving en sfeer waarin kinderen zich veilig en vertrouwd voelen, zowel individueel als groepsgewijs. Daarnaast zorgt de pedagogisch medewerker ervoor dat er wat valt te ontdekken en te beleven in de omgeving die uitdaagt tot spel. Tussen deze twee taken, het creëren van veiligheid en zorgdragen voor uitdaging bij het spelen, bestaat een spanningsveld: enerzijds gaat er in onze huidige samenleving veel aandacht uit naar het verhogen van de veiligheid; anderzijds houdt spelen in: vrijheid, de wereld ontdekken, de mogelijkheden uitproberen, de grenzen verkenen, leren met vallen en opstaan....met alle risico's van dien. De grote nadruk op veiligheid beperkt de mogelijkheden om te spelen en de kwaliteit van het spel. Aan de pedagogisch medewerker op 't Belhameltje en de Vrijbuiters de taak om, samen met de kinderen en de ouders, een evenwicht te vinden tussen uitdaging en veiligheid, tussen ruimte geven en bescherming bieden, tussen risico en begrenzing.

Hiertoe krijgen de kinderen ruimte voor spontane spelactiviteiten, de vrijheid om hun eigen spel te mogen spelen en de mogelijkheid eigen initiatief te tonen. Anderzijds geeft een duidelijke structuur de rust en veiligheid die nodig is om te spelen. De pedagogisch medewerker maakt telkens een afweging tussen regelgeving en ruimte en biedt hulp op die momenten dat een kind daaraan behoefte heeft. De pedagogisch medewerker begeleidt het spel van de kinderen, toont belangstelling, moedigt aan, biedt gerichte activiteiten aan, observeert de kinderen in hun spel en geeft aandacht, begeleiding of een duwtje in de rug waar en wanneer nodig.

Voeding

't Belhameltje en de Vrijbuiters staan een gezonde kind ontwikkeling met veel aandacht voor spelen en bewegen in de gezonde buitenlucht. Een gezond en verantwoord voedingspatroon hoort hierbij: vers fruit, gezond brood (géén witbrood), gezonde tussendoortjes (groente/fruit uit eigen moestuin) en voldoende te drinken.

Elke groep kent zijn eigen vaste eet- en drinkmomenten met duidelijke, eenvoudige tafelregels en – rituelen. Dit biedt houvast voor de kinderen en creëert een rustige en gezellige sfeer tijdens het eten. Het voedingsbeleid van 't Belhameltje en de Vrijbuiters is gebaseerd op de richtlijnen van het Voedingscentrum. Wij vinden het belangrijk om kinderen gezonde voeding te bieden en zo positief bij te dragen aan hun ontwikkeling.

1. De sociale maaltijd

De jongste kinderen in de babygroep kennen een eigen voedingsschema vanuit de thuissituatie. Er is veelvuldig overleg tussen ouders en de pedagogisch medewerker om zo goed mogelijk in te spelen op het voedingsschema van het kind. Ouders brengen babyvoeding zelf in afgemeten hoeveelheden ('torentjes') mee van huis. Moeders die hun kind borstvoeding geven, kunnen dit desgewenst doen op 't Belhameltje. Eet- en drinkmomenten kunnen variëren, afhankelijk van het ritme van de baby en zijn voedingsbehoeften. De pedagogisch medewerker stimuleert en speelt in op de ontwikkeling van de fijne motoriek en de oog-handcoördinatie door, wanneer het daaraan toe is, de baby zelf te laten eten met een lepel, door het aanbieden van vingervoedsel, door de baby uit een beker te laten drinken of door de baby zelfstandig in een kinderstoel te laten zitten. Dit alles met veel geduld en een passend gevoel voor humor. Het zelfvertrouwen van de baby zal hierdoor vergroten en de baby zal het gevoel krijgen dat hem iets lukt.

In de kdv-groep zijn er vaste eet- en drinkmomenten met duidelijke, eenvoudige tafelregels en – rituelen. Dit biedt houvast voor de kinderen en creëert een rustige en gezellige sfeer tijdens het eten. Halverwege de ochtend en de middag is er een fruit- en drinkmoment. Eventuele tussendoortjes zijn gezond en voedzaam (crackers, soepstengels, volkoren biscuitjes). Tussen de middag bestaat de maaltijd uit brood met beleg en (karne)melk. Zoet en hartig beleg wordt afgewisseld; de pedagogisch medewerker stimuleert de kinderen om het gebruik van zoetheid, vet en suiker tot een minimum te beperken. Kinderen eten naar behoefte: de pedagogisch medewerker komt tegemoet aan deze behoefte van elk kind. Dit geldt ook voor drinken: gedurende de hele dag kunnen de kinderen naar behoefte water of roosvicee/diksap drinken.

Voor de kinderen van de voorschoolse opvang worden met ouders afspraken gemaakt over het al dan niet nuttigen van een broodmaaltijd. De kinderen van de naschoolse opvang eten bij aankomst vanuit school, wanneer alle kinderen gearriveerd zijn, gezamenlijk crackers. In samenspraak met ouders kan hieraan een minimum of maximum worden gesteld.

Op de lange middagen wordt in principe brood gegeten. Hiervan kan worden afgeweken wanneer er bijvoorbeeld een kookactiviteit op het programma staat of wanneer er gerechten als pannenkoeken, poffertjes of tosti's op het menu staan. Aan het eind van elke middag is er een fruit- en drinkmoment. Eventuele tussendoortjes bestaan uit biscuitjes, fruit of crackers.

Tijdens de maaltijd is er aandacht voor het sociale aspect, voor de gezondheid en voor tafelmanieren. De maaltijd is een sociale aangelegenheid waarin tijd en ruimte is voor eten, praten, gezelligheid en spelenderwijs leren. De kinderen worden gestimuleerd om zelf hun boterham te smeren en op te eten, te praten met elkaar, netjes te vragen en rekening te houden met elkaar. De pedagogisch medewerker stelt begrijpelijke en realistische eisen aan de tafelmanieren, passend bij de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van het kind.

2. De speciale maaltijd

Voor alle groepen geldt dat de pedagogisch medewerkers rekening zullen houden met specifieke wensen van kinderen en ouders.

Volgt een kind een speciaal dieet of is bepaalde medicatie noodzakelijk, dan worden uiteraard de eet- en drinkinstructies gevolgd. Dieetvoeding wordt door ouders zelf meegebracht.

Af en toe, tijdens een speciale gelegenheid, op een mooie lentedag of zomaar, is er een bijzondere maaltijd. Denk hierbij aan een picknick buiten in 't voorjaarszonnetje, erwtensoep met knakworst op een koude winterdag of eigengemaakte, spannende gerechten bij een kookactiviteit.

Een andere speciale gelegenheid is een verjaardag van de pedagogisch medewerker of van één van de kinderen. In het geval van een kinderverjaardag zorgen de ouders van het jarige kind voor een traktatie.

't Belhameltje en de Vrijbuiters wil ouders stimuleren om gezonde en verantwoorde traktaties mee te brengen. Denk hierbij aan feestelijke, aantrekkelijk uitziende en gezonde hapjes of niet-eetbare traktaties (klein speeltje). Immers: de presentatie is het halve werk!

Ook in vakanties of op vrije schooldagen worden speciale activiteiten ondernomen. Voor een dagje uit zullen lunchpakketjes worden verorberd; bij mooi weer kan een barbecue worden georganiseerd. En zo zijn er nog tal van andere, nieuwe mogelijkheden!

Oudercontact

1. Kennismaking en aanmelding

Het eerste contact tussen ouders en 't Belhameltje en de Vrijbuiters bestaat in principe uit het kennismakingsgesprek. Dit is een vrijblijvend informatief gesprek met eventueel een rondleiding op 't Belhameltje en de Vrijbuiters. Het is mogelijk om, voorafgaand aan of tijdens het kennismakingsgesprek, een informatiepakket op te vragen welke u thuis krijgt afgeleverd. Natuurlijk kunt u ook altijd telefonisch informatie opvragen, een e-mail sturen (info@belhameltje.com) of de site van 't Belhameltje of de Vrijbuiters bekijken: www.belhameltje.com, www.devrijbuiters.com . Afhankelijk van uw wensen kunnen er tijdens de kennismaking concrete afspraken gemaakt worden omtrent de aanmelding van uw kind(eren).

Op social media kunnen ouders ons volgen op Facebook (www.facebook.com Kindercentrum 't Belhameltje) en via Instagram op: [kindercentrum.belhameltje](https://www.instagram.com/kindercentrum.belhameltje)

2. Contact tussen ouder/verzorger en pedagogisch medewerker

Als ouders wilt u graag weten hoe het met uw kind gaat op de kinderopvang. Ook de pedagogisch medewerker is erg geïnteresseerd hoe het thuis reilt en zeilt met de kinderen uit haar groep. Een goede communicatie tussen ouders en pedagogisch medewerker is daarom erg belangrijk. Immers, de ouders en de pedagogisch medewerker delen samen een stukje van de opvoeding en verzorging van het kind. Dit vraagt om een optimale afstemming van de begeleiding en het ritme tussen de thuissituatie en de kinderopvang. Een open en respectvol contact tussen ouders en pedagogisch medewerker is noodzakelijk om het gedrag van het kind te begrijpen, om samen één lijn te vinden in de opvoeding, om elkaar te steunen in de opvoeding en om een goed contact met het kind op te bouwen. Het contact kan op verschillende momenten en in verschillende situaties plaatsvinden. De meeste van deze contacten zijn informeel van aard. Tijdens het ophalen en brengen is er bijvoorbeeld vanzelfsprekend contact tussen ouders en de pedagogisch medewerker. Meestal gaat het dan om het uitwisselen van gewone, alledaagse dingen.

Ook via onze Bitcare houden ouders en pedagogisch medewerker elkaar op de hoogte van bijvoorbeeld slaap- en eetpatronen of van leuke, bijzondere gebeurtenissen of ontwikkelingen. Ouders kunnen deze app downloaden op hun smartphone. Zowel voor de dagopvang als op de buitenschoolse opvang wordt er iedere dag een dagboek bijgehouden, wat ouders live kunnen zien. Tevens is Bitcare ook ons softwareprogramma voor de facturatie, roosters, bezettingslijsten en overige werkzaamheden. Het is een totaalpakket. Op de Bitcare app kunnen ouders ook verschillende documenten inzien en zien wie de mentor is van hun kind(eren).

Niet altijd vormen de breng- en ophaalmomenten de meest aangewezen contactmomenten. Afhankelijk van het doel van het contact kan het af en toe nodig zijn om afspraak te maken met de pedagogisch medewerker. Tijdens zo'n gesprek is er rust en ruimte om naar elkaar te luisteren en kan er bewust worden stilgestaan bij de ontwikkeling van het kind, bij de voortgang of bij eventuele problemen. Het initiatief voor zo'n gesprek kan bij zowel de pedagogisch medewerker als bij de ouders liggen.

Niet alle ouders zullen, om uiteenlopende redenen, gebruik maken van de mogelijkheid om een afspraak te maken met de pedagogisch medewerker. Daarom is er op 't Belhameltje in principe eens per jaar standaard een kindgesprek waarin ook weer wordt stilgestaan bij de ontwikkeling van het kind, waarin getracht wordt de afstemming tussen de thuissituatie en de kinderopvang te optimaliseren en waarin uiteraard allerlei vragen gesteld kunnen worden.

Een vertrouwensrelatie tussen ouders en pedagogisch medewerker is van groot belang. Het kind moet zich thuis voelen op 't Belhameltje en de Vrijbuiters, maar dat kan eigenlijk pas als de ouders zich ook thuis voelen op 't Belhameltje en de Vrijbuiters. Bewustwording van verschillen in opvattingen, weten wat je aan elkaar hebt en een heldere communicatie over elkaars verwachtingen, scheppen duidelijkheid en vertrouwen tussen ouders en de pedagogisch medewerker. Als er verschil van inzicht tussen pedagogisch medewerker en ouders bestaat over de wenselijke verzorging en begeleiding, dan zal de pedagogisch medewerker dit bespreekbaar maken. Mochten er toch onduidelijkheden blijven of

PEDAGOGISCH BELEIDS- WERKPLAN

---

problemen ontstaan, dan is het belangrijk om tijdig met elkaar om de tafel te gaan en te zoeken naar een oplossing.

Kind gesprekken (10-minuten gesprekken) worden jaarlijks op de planning gezet voor de dagopvanggroepen. Voor de buitenschoolse opvang is dit op aanvraag of op verzoek van de pedagogisch medewerker. Zowel ouders als pedagogisch medewerkers kunnen aangeven of er behoefte is aan een gesprek. Tijdens een plaatsingsgesprek of een doorplaatsingsgesprek KDV-BSO wordt dit met ouders besproken, zodat zij hier op de hoogte van zijn. Daarnaast staat er in de maandelijkse nieuwsbrief die wordt verstuurd aan ouders een aankondiging van de 10-minutengesprekken voor de dagopvang met als opmerking bij de buitenschoolse opvang op aanvraag ook mogelijk!

Aan de hand van de observatielijst worden punten besproken als: contact met pedagogisch medewerkers/andere kinderen, ontwikkeling en bijvoorbeeld het gedrag op de groep. Bij het bereiken van de 4-jarige leeftijd van het kind wordt het Kijk rapport besproken en overgedragen aan de ouder(s)/verzorger(s) om deze over te dragen aan de basisschool. Dit omdat er dan bij het bereiken van de schoolleeftijd direct door school op ingespeeld kan worden waardoor eventuele achterstand beperkt blijft.

3. Mentorschap

Alle kinderen op 't Belhameltje en de Vrijbuiters hebben een eigen mentor, zowel op de dagopvanggroepen als op de buitenschoolse opvanggroepen. De stamgroepen hebben vaste medewerksters en de kinderen zijn verdeeld onder deze vaste pedagogisch medewerkers. Bij het overgaan naar een volgende groep bijvoorbeeld van babygroep naar peutergroep wordt het mentorschap overgedragen aan een vaste pedagogisch medewerker van de nieuwe groep. Dit geldt ook voor de overgang van KDV naar BSO.

Jaarlijks worden de mentorlijsten voor het nieuwe schooljaar opnieuw bekeken en mogelijk opnieuw ingedeeld i.v.m. wijzigingen basisroosters medewerkers of keuze nieuwe BSO groep locatie 't Belhameltje of op basisschool de Sterrenboog. Ouders kunnen ten aller tijden op Bitcare zien wie de mentor is van hun kind(eren).

Door de 'eigen' mentorkinderen is er meer ruimte voor de pedagogisch medewerker om een paar kinderen echt goed te leren kennen. Invulling geven aan het mentorschap is veel meer dan kind toewijzen aan een beroepskracht omwille van één vast gezicht per kind voor het signaleren van problemen en gesprekken voeren met opvoeders.

Mentoring is een één-op-één interactief proces waarbij de mentor het leren van een kind begeleidt en ze zich samen op de persoonlijke ontwikkeling richten. Mentoren zetten hun kennis, bekwaamheid en (levens)ervaring in om kinderen te helpen hun ontwikkelingsdoelen te bereiken. Het is voor de pedagogisch medewerkers niet altijd mogelijk om met ieder kind in de groep een even hechte band op te bouwen. Door de 'eigen' mentorkinderen is er meer ruimte voor ze om een paar kinderen echt goed te leren kennen. Hierdoor kunnen ze beter inspringen op de behoeften van deze kinderen. Door een goede vertrouwensrelatie op te bouwen, zullen kinderen zich emotioneel veilig voelen op 't Belhameltje.

Kortom, de mentor bespreekt periodiek de ontwikkeling en het welbevinden van het kind met de ouders. Dit kan op verschillende manieren; de warme overdracht tijdens het brengen en ophalen, via het dagboek van Bitcare waar dagelijks verhaaltjes en foto's in worden gedeeld of via een 10 minuten gesprek op aanvraag.

De mentor is het eerste aanspreekpunt voor de ouders om de ontwikkeling en het welbevinden van het kind te bespreken. In de buitenschoolse opvang is de mentor ook het aanspreekpunt voor het kind. Het plaatsingsgesprek of doorplaatsingsgesprek is het eerste contact moment tussen ouders/kind en pedagogisch medewerker (mentor). Tijdens dit gesprek wordt ouders ook duidelijk wat mentorschap inhoudt.

Ook kinderen met flexibele opvang hebben een eigen mentor, hierbij wordt gekeken welke pedagogisch medewerker het vaakst aanwezig is op de stamgroep.

4. Wenbeleid

't Belhameltje en de Vrijbuiters vinden het belangrijk dat kinderen zich op hun gemak voelen. Wanneer een kind voor het eerst komt, hanteren wij hiervoor een zogeheten wenbeleid. In overleg met ouders wordt er tijdens het plaatsingsgesprek een wenmoment gepland, zodat zowel het kind als de ouders als de medewerkers kunnen wennen aan elkaar en het nieuwe ritme. Wij zijn ons ervan bewust wat voor emotionele gevoelens en spanning dit met zich mee kan brengen. Er is daarom ruimte om te wennen aan al het nieuwe wat er komen gaat.

Op 't Belhameltje geldt dat een baby/dreumes of peuter komt wennen; meestal in de week voordat de opvang start. Dit wordt besproken tijdens de intake (het plaatsingsgesprek) die voorafgaand aan de startdatum van de opvang plaats vindt.

De wentijden zijn 's ochtends van 09.00 – 11.00 uur en 's middags van 13.00 – 15.00 uur.

Een wenmoment is bij uitstek geschikt om de zorg voor het kind zo optimaal mogelijk te laten aansluiten binnen de opvang. Voor de buitenschoolse opvang is het wennen van 14.30 – 16.30 uur.

Per groep kan maximaal één kind tegelijk wennen. Komen er twee kinderen uit eenzelfde gezin wennen in één groep (bijvoorbeeld een tweeling) dan is wel toegestaan dat ze gelijktijdig wennen.

Wij vinden het belangrijk dat het kind al kan wennen aan nieuwe geluiden, nieuwe prikkels en een andere omgeving. Een kind is een kwetsbaar en kostbaar onderdeel, die deel uitmaakt van onze wereld. Dit kan voor ouders even wennen zijn, dat zij hun kostbaarste bezit bij op dat moment onbekende mensen onderbrengt. Ouders mogen ten alle tijden contact opnemen met de pedagogisch medewerksters, om te vragen hoe het gaat met hun kind. Ook zullen de pedagogisch medewerksters via de Bitcare app ouders op de hoogte blijven stellen door middel van teksten en het sturen van foto's.

Wanneer een kind doorstroomt van de dagopvang naar de buitenschoolse opvang, worden ouders uitgenodigd voor een doorstroomgesprek. In dit gesprek wordt eerst met de pedagogische medewerkster van de dagopvang het overdrachtsboekje besproken en wordt de dagopvangperiode afgesloten. Het is aan ouders en kind of hier ook gebruik van wordt gemaakt. Het overdrachtsboekje kunnen ouders overdragen aan de basisschool en de buitenschoolse opvang.

5. Overige contactmomenten

Andere momenten van contact zijn de ouderavond en de open dag. Beide vinden in principe eenmaal per jaar plaats.

Tijdens de ouderavond wordt door 't Belhameltje en de Vrijbuiters verantwoording afgelegd over het algemeen beleid; elke ouder kan hierin zijn of haar stem laten horen.

Op de open dag laten de kinderen van 't Belhameltje en de Vrijbuiters zien wat ze zoal doen, kunnen en hebben gemaakt. Daarnaast bestaan er groepsactiviteiten waarvoor ook ouders uitgenodigd worden. Hierbij valt te denken aan een jubileum, Sinterklaas, de Kerstviering of de afsluiting van het jaar.

6. Extra dagdelen, ruilen van dagdelen en flexibele opvang

Een keer extra dag kinderopvang, bovenop de reeds gereserveerde dagen, is mogelijk op aanvraag. Dit kunnen ouders aanvragen via de ouder Bitcare app, via de mail of telefonisch.

Ruilen van dagdelen is beperkt mogelijk. Of de door ouders gevraagde ruil mogelijk is, hangt af van de bezetting van de groep en van de personele inzet. Ouders hebben maximaal 5 ruildagen per kind per jaar. 't Belhameltje en de Vrijbuiters kennen twee flexibele opvang plekken per groep.

7. Ouderbetrokkenheid

't Belhameltje en de Vrijbuiters kennen zowel een Ouderraad als een Oudercommissie. Als ouder kunt u, indien gewenst, lid worden van de Hamelraad en / of van de Oudercommissie.

a. Hamelraad

De Hamelraad bestaat uit ouders en heeft een aantal voordelen voor zowel de ouder als voor 't Belhameltje en de Vrijbuiters:

- Het stimuleert de betrokkenheid van ouders bij 't Belhameltje en de Vrijbuiters
- Een actieve bijdrage van ouders geeft een goed beeld van de opvang van uw kind
- Het verbetert het contact tussen ouders en pedagogisch medewerker
- Het geeft de mogelijkheid om meer leuke activiteiten te ondernemen met de kinderen

Voorbeelden van activiteiten van de Hamelraad:

- de organisatie van bijzondere kinderactiviteiten zoals Sinterklaas, afsluiting van het jaar, een uitstapje
- de organisatie van thema- of discussieavonden voor ouders en / of andere betrokkenen

b. Oudercommissie

Zowel u als ouders als wij van 't Belhameltje en de Vrijbuiters vinden het belangrijk dat ouders kunnen adviseren bij belangrijke onderwerpen betreffende de opvang van hun kind(eren). De Wk (artikel 58, 59, 60) stelt iedere aanbieder van Kinderopvang verplicht tot de oprichting van een Oudercommissie. De Oudercommissie is een advies- en overlegorgaan, bestaande uit ouders van kinderen die op 't Belhameltje en de Vrijbuiters zijn geplaatst. Via de Oudercommissie kunnen ouders invloed uitoefenen op zaken die een rechtstreeks verband hebben met (beleid omtrent) de opvang van hun kinderen op 't Belhameltje en de Vrijbuiters en met betrekking tot de regeling betreffende klachtenbehandeling. De Oudercommissie heeft een adviesrecht op diverse punten. Bij advisering door ouders gaat het er uiteindelijk om voor alle partijen, 't Belhameltje en de Vrijbuiters als aanbieder en de ouders als consument, een werkbare situatie te creëren die recht doet aan de gerechtvaardigde belangen van ouders en aan de eigen verantwoordelijkheid van 't Belhameltje en de Vrijbuiters voor een goede bedrijfsvoering.

De opdracht van de Oudercommissie luidt: belangenbehartiging namens en vertegenwoordiging van de ouders middels het adviseren op onderdelen van het beleid van 't Belhameltje en de Vrijbuiters. De Oudercommissie adviseert gevraagd of ongevraagd over zaken als kwaliteit, voedingsaangelegenheden, openingstijden, prijswijzigingen, risico-inventarisatie en klachtenregeling. Van de gevraagde adviezen mag door 't Belhameltje en de Vrijbuiters alleen afgeweken worden wanneer binnen 4 weken schriftelijk en gemotiveerd aangegeven kan worden dat het belang van de kinderopvang zich tegen het advies verzet.

De Oudercommissie bestaat uit leden die uitsluitend gekozen worden door en uit de ouders, maximaal 1 ouder per huishouden. De Oudercommissie bestaat uit minimaal 2 personen en maximaal 4 personen, waarbij een zo evenredig mogelijke vertegenwoordiging van beide stamgroepen wordt nagestreefd. Dit zodat vanuit elke groep een zinnige en realistische bijdrage vanuit de dagelijkse praktijk kan worden geleverd en neutraliteit en betrokkenheid van ouders bij 't Belhameltje en de Vrijbuiters gestimuleerd wordt. Personeel van 't Belhameltje en de Vrijbuiters is uitgesloten van lidmaatschap.

Het reglement voor de Oudercommissie wordt vastgesteld door 't Belhameltje en de Vrijbuiters. Wijziging van het reglement behoeft instemming van de Oudercommissie. 't Belhameltje en de Vrijbuiters zijn bij het opstellen van het reglement uitgegaan van het *'Modelreglement van de oudercommissie van een kindercentrum'*, opgesteld in oktober 2004 door de Belangenvereniging van Ouders in de Kinderopvang (BOiNK) en de beide ondernemersverenigingen, de Maatschappelijke Ondernemers Groep (MOgroep) en de Branchevereniging Ondernemers in de Kinderopvang. In het reglement worden zaken als het ledenaantal, de manier waarop leden worden gekozen, de zittingsduur en het adviesrecht geregeld. De Oudercommissie bepaalt zelf haar werkwijze en legt deze schriftelijk vast in het huishoudelijk reglement. 't Belhameltje en de Vrijbuiters hebben de verplichting de Oudercommissie te faciliteren.

PEDAGOGISCH BELEIDS- WERKPLAN

Dit is gemiddeld 16 uur per maand. t Belhameltje en de Vrijbuiters kennen twee oudercommissies. Oudercommissie locatie t Belhameltje en oudercommissie locatie de Vrijbuiters Beide oudercommissies zijn te bereiken op het mailadres: oudercommissie@belhameltje.com.

8. Babybeleid

t Belhameltje en de Vrijbuiters willen een onmisbare schakel vormen in de opvoeding en ontwikkeling van de kinderen die aan onze zorg worden toevertrouwd. We willen daarvoor oprecht betrokken zijn bij alles wat die kinderen omringt en het de kans geven om op basis van eigen initiatief en sociale veiligheid de wereld te verkennen en zich eigen te maken.

De baby komt voor het eerst structureel in een nieuwe omgeving met nieuwe mensen die voor hem zorgen, met andere kinderen en met heel veel nieuwe omgevingsprikkels. Dat kan voor onrust zorgen. Een goede samenwerking met ouder(s) is van groot belang. Een ouder die zich welkom voelt, betrokken en vertrouwen heeft in de pedagogisch medewerkers, brengt haar baby met een gerust hart naar t Belhameltje. Het opbouwen van deze samenwerking vraagt goede communicatie en een open, uitnodigende houding.

De baby's worden veel vastgehouden, zoveel mogelijk op schoot gevoed, gerustgesteld wanneer ze huilen, krijgen bewegingsvrijheid om te spelen en groeien, gaan op verzoek naar bed of rusten in de leanderwieg en worden gevoed wanneer ze honger hebben. Dit in goed overleg met de wensen en behoeften van ouder(s) dat wordt besproken tijdens het plaatsingsgesprek.

Plaatsingsgesprek

Voor dat de baby komt wennen vindt er een plaatsingsgesprek plaats, dit gesprek heeft als doel het kennismaken met de pedagogisch medewerker. Als mentor wordt zij het eerste aanspreekpunt voor ouder(s) en het vertrouwde gezicht voor de baby. Tijdens het plaatsingsgesprek leert de pedagogisch medewerker de baby en de ouder(s) beter kennen.

Vaste-gezichten-criterium

Op t Belhameltje en de Vrijbuiters werken wij met het vaste-gezichten-criterium van twee vaste gezichten, namelijk onze pedagogisch medewerker: waarvan er altijd één aanwezig is op de groep.

In september 2018 volgt Kim Kroekenstoel (Directrice) de train de trainer cursus; werken met baby's van opleidingsinstituut NJI. Vervolgens geeft zij de volledige cursus aan de pedagogisch medewerkers van de babygroep.

Kwaliteitsimpuls 'Werken met baby's'

Alle medewerksters die werken op de babygroep volgen de training 'Werken met baby's' van het Nederlands Jeugd Instituut (NJI). Deze training wordt intern gegeven in 8 bijeenkomsten door onze directrice, dit zal plaats vinden vanaf januari 2019. Onze directrice heeft in september 2018 de train de trainer cursus gevolgd en het certificaat behaald.

9. BOInK

BOInK staat voor Belangenvereniging van Ouders in de Kinderopvang. BOInK is een vereniging van ouders die zich sterk maakt voor de belangen van ouders die gebruik maken van kinderopvang. BOInK is actief op het gebied van ouderparticipatie en organiseert, naast het geven van informatie, advies en ondersteuning, ook lezingen, trainingen en congressen aan leden. Ouders of oudercommissies kunnen lid of donateur worden van BOInK. Meer informatie over BOInK is op te vragen bij t Belhameltje of de Vrijbuiters of via de website www.boink.info.

10. Klachtenregeling

t Belhameltje en de Vrijbuiters willen goede en hoge service en kwaliteit bieden. Onze slogan is: kwaliteit door kleinschaligheid. Dat geldt ook als ouders een klacht hebben. Het is van belang dat ouders laten weten als ze niet tevreden zijn. Wanneer wij hiervan op de hoogte zijn, kunnen we naar een goede oplossing zoeken of aan verbetering werken.

Voordat de opvang en begeleiding van een kind van start gaat, vinden er twee gesprekken plaats met ouders: een kennismakingsgesprek (rondleiding) en een plaatsingsgesprek. Tijdens het plaatsingsgesprek worden afspraken gemaakt met de ouders m.b.t. de wensen/behoeften van de

PEDAGOGISCH BELEIDS- WERKPLAN

---

ouders en hun kind(eren). Ook worden ouders geïnformeerd over de voor hen relevante regels en procedures binnen 't Belhameltje en de Vrijbuiters. Ondanks goede informatie vooraf, afspraken over wensen, behoeften en regels, kunnen zaken anders gaan dan ouders willen of verwachten.

Iedere klant van 't Belhameltje en de Vrijbuiters heeft recht om een klacht in te dienen als de dienstverlening niet in orde is. Als een klant een klacht heeft kunnen twee wegen bewandeld worden: de interne of externe route. Intern houdt in dat de klant binnen 't Belhameltje en de Vrijbuiters gehoor tracht te vinden. Extern betekent dat de klant direct of na afsluiting van de interne route een externe instantie benadert. De klant kan hiervoor de Geschillencommissie Kinderopvang en peuterspeelzalen benaderen.

In de klachtenregeling van 't Belhameltje en de Vrijbuiters worden de doelstellingen en uitgangspunten beschreven. Tevens is de procedure opgenomen voor zowel de interne als de externe klachtenbehandeling.

Overige Producten

Het pedagogisch beleidsplan dient ter oriëntatie voor ouders om een goede keuze te kunnen maken voor verantwoorde kinderopvang. De beschreven informatie is met name gericht op de praktische invulling van de kinderopvang die op 't Belhameltje en de Vrijbuiters geboden wordt en in het pedagogisch werkplan weer te vinden is.

Naast het pedagogisch beleidsplan zijn er nog andere bronnen van informatie die betrekking hebben op de kinderopvang op 't Belhameltje en de Vrijbuiters.

Op 1 januari 2005 is de [Wet kinderopvang](#) (Wk) in werking getreden. De wet stelt voorwaarden aan de kinderopvang en de kwaliteit van de kinderopvang. Doelstelling van de wet is onder andere meer uniformiteit in de regelgeving, verbetering van de kwaliteit en recht op een inkomensafhankelijke Kinderopvangtoeslag voor alle werkende/studerende ouders die van kinderopvang gebruik maken.

De Wk regelt de kwaliteit slechts in algemene termen. Meer gedetailleerde voorwaarden en uitvoeringsregels voor kwaliteit zijn middels brancheafspraken door betrokken partijen vastgelegd in een convenant: 'Verantwoorde kinderopvang: verdere stappen naar de toekomst'. Het gaat hierbij om 3 partijen: Maatschappelijk Ondernemers Groep (MOgroep), de Branchevereniging ondernemers in de kinderopvang en de Belangenvereniging van Ouders in de Kinderopvang (BOinK). De afspraken zijn basiseisen voor kwaliteit en zijn door de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) overgenomen in de [Beleidsregels kwaliteit kinderopvang](#). Deze beleidsregels geven een invulling aan de algemene, globale kwaliteitsnormen uit de Wk. Tevens vormen de beleidsregels het uitgangspunt voor het toezicht op de kinderopvang door het college van burgemeester en wethouders, uitgevoerd door de gemeentelijke gezondheidsdienst (GGD).

Naast de wettelijke beleidsregels zijn er door betrokken partijen (MOgroep, de Branchevereniging Ondernemers in de kinderopvang, de Consumentenbond en BOinK) aanvullende leveringsafspraken gemaakt. Deze afspraken zijn vastgelegd in de [Algemene Voorwaarden](#), welke gelden voor dagopvang en buitenschoolse opvang.

Uitgangspunt van de Algemene Voorwaarden is dat kinderopvang algemeen toegankelijk is en dat goede voorwaarden een kwalitatief verantwoorde kinderopvang kunnen waarborgen. De Algemene Voorwaarden beogen de wederzijdse rechten en plichten van consument en ondernemer evenwichtig te verdelen. Voor de consument betekent dit meer duidelijkheid en rechtszekerheid, voor de ondernemer een gelijke rechtsbasis.

Toezicht door de GGD

De GGD voert, in opdracht van het Ministerie van SZW, het toezicht uit op alle organisaties voor kinderopvang in Nederland, dus ook op 't Belhameltje. Hiertoe is op basis van de eerder genoemde 'Beleidsregels kwaliteit kinderopvang' een toetsingskader opgesteld: het [Toetsingskader voor dagopvang](#) en het [Toetsingskader voor buitenschoolse opvang](#). Hierin is vastgelegd naar welke kwaliteitsaspecten de toezichthouder kijkt en hoe hij tot een oordeel komt. Toezicht kan plaatsvinden middels verschillende vormen van onderzoek: onderzoek na melding, periodiek onderzoek, incidenteel onderzoek en nader onderzoek. Aan de hand van dit toetsingskader komt de GGD tot een oordeel over de mate waarin 't Belhameltje aan de basiseisen voor kwaliteit voldoet. Dit oordeel, vastgelegd in het GGD-inspectierapport, is openbaar voor ouders en personeel.

Bovenstaande beleidsregels en afspraken hebben voor 't Belhameltje en de Vrijbuiters geleid tot de samenstelling van diverse beleidsstukken en het aangaan van samenwerkingsverbanden. Hieronder volgt een overzicht:

Bso-Convenant en Bso-Overeenkomst

In aanvulling op de Wk is in 2006 de motie Van Aartsen/Bos aangenomen. Deze motie beoogt de aansluiting tussen onderwijs en kinderopvang zodat werkende ouders de opvang van hun schoolgaande kinderen makkelijker kunnen regelen. De motie stelt scholen verantwoordelijk voor de aansluiting tussen onderwijs en buitenschoolse opvang: het schoolbestuur dient, op verzoek van ouders, zorg te dragen voor de organisatie van voor- en naschoolse opvang. Het kinderopvangcentrum

PEDAGOGISCH BELEIDS- WERKPLAN

---

is verantwoordelijk voor de uitvoering van de opvang; dit in het kader van de Wk. Aldus blijft een duidelijk onderscheid tussen onderwijs en opvang gewaarborgd.

In de uitvoering van de motie wordt gesteld:

- De opvang kan bestaan uit voorschoolse opvang, naschoolse opvang en opvang op vrije dagen en schoolvakanties of een combinatie hiervan
- De opvang kan plaatsvinden in een geregistreerd kindercentrum (al dan niet binnen het schoolgebouw) ofwel bij een gastouder via een geregistreerd gastouderbureau. Oftewel: scholen kunnen een samenwerking met een kinderopvangorganisatie aangaan of zelf de opvang organiseren
- Ouders maken hun wensen kenbaar bij de school. De scholen werken dit in overleg met de medezeggenschapsraad uit in een uitvoeringsmodel. De medezeggenschapsraad krijgt adviesrecht op de vaststelling of wijziging van de wijze waarop de opvang wordt georganiseerd. De medezeggenschapsraad is verplicht de achterban te raadplegen voordat zij advies uitbrengt. Het gekozen model geldt zo lang als beide partijen hier achter staan, maar geldt in de praktijk minstens voor de periode van een schooljaar
- Ouders blijven zelf verantwoordelijk voor de opvang van hun kind(eren). Zij betalen de kosten en kunnen in aanmerking komen voor een Kinderopvangtoeslag via de Wk
- Ouders blijven de mogelijkheid houden om zelf opvang te regelen zonder gebruik te maken van de mogelijkheden die de school biedt
- De buitenschoolse opvang wordt geboden tussen 7h00 en 18h30
- De kwaliteit van de buitenschoolse opvang wordt gewaarborgd via de Wk
- Sleutelwoorden zijn: kind centraal, kwaliteit, professionaliteit
- Randvoorwaarden zijn: keuzevrijheid voor ouders, waarborgen van de kwaliteit, gescheiden budgetten tussen onderwijs en kinderopvang, ruimte voor maatwerk en diversiteit in de uitvoering, gevarieerd aanbod van activiteiten voor kinderen

In het licht van bovenstaande is er een samenwerkingsverband opgestart tussen 't Belhameltje en de Vrijbuiters en de Beltrumse basisschool de Sterrenboog.

De school besteedt de uitvoering van de buitenschoolse opvang uit aan 't Belhameltje en de Vrijbuiters. Hiertoe is met het Bovenschool Management van de scholen, Stichting Keender, een Bso-Convenant afgesloten. Een concrete uitwerking hiervan is beschreven in de [Bso-Overeenkomst](#). Dit gedeelte bestaat uit operationele afspraken tussen 't Belhameltje en de Vrijbuiters en de school.

Pedagogisch Werkplan

In aanvulling op dit Pedagogisch Beleidsplan is er door elke groep een [Pedagogisch Werkplan](#) opgesteld. Hierin is te lezen hoe een dag op de kinderdagopvang en op de buitenschoolse opvang er in de praktijk uit ziet en hoe gewerkt wordt aan de gestelde doelen uit het pedagogisch beleidsplan. Het pedagogisch werkplan is een concrete uitwerking van het pedagogisch beleidsplan en gebaseerd op de basisprincipes zoals die hierin vermeld staan. Het pedagogisch werkplan vormt een praktische vertaling van deze basisprincipes en doet dienst als een leidraad voor het pedagogisch handelen op 't Belhameltje. In het pedagogisch werkplan staan onder meer de groepsafspraken en de dagindeling. De [Checklist Kdv / Bso voor ouders](#) beschrijft alles waaraan u als ouder moet denken wanneer uw kind de Kdv of de Bso van 't Belhameltje bezoekt. Voorafgaand aan de start van de kinderopvang krijgt u van zowel het pedagogisch werkplan als de checklist een exemplaar overhandigd.

Klachtenovereenkomst

Conform de 'Wet klachtrecht cliënten zorgsector' kennen 't Belhameltje en de Vrijbuiters een [Klachtenprocedure](#). Hierin staat beschreven hoe te handelen wanneer u een klacht wilt indienen en hoe 't Belhameltje en de Vrijbuiters om gaan met klachtenbehandeling. Het laatste klachtenverslag staat altijd online op onze websites (www.belhameltje.com / www.devrijbuiters.com) onder het kopje 'over ons'.

Kwaliteit

Kwaliteit van de kinderopvang is een onderwerp waarover de laatste jaren veel is gediscussieerd, geschreven en waarnaar veel onderzoek is verricht. Kinderopvang in Nederland blijkt (nog) geen vertrouwensgoed, zoals het dat bijvoorbeeld in de Scandinavische landen wel het geval is: in Scandinavische landen gaan kinderen naar de kinderopvang omdat dat goed voor ze is. In Nederland is

PEDAGOGISCH BELEIDS- WERKPLAN

---

er nog geen volledige acceptatie en lijkt er nog iets van een moreel taboe op te rusten om je kind naar de kinderopvang te brengen. Door de overheid wordt kinderopvang gestimuleerd, echter met de achterliggende motivatie om moeders de arbeidsmarkt weer op te krijgen. Er is in Nederland nog nauwelijks gehoord, zoals in de Scandinavische landen, dat kinderopvang in feite goed is voor kinderen!

De Wet op de Kinderopvang beoogt meer marktwerking tot stand te brengen: kindercentra moeten met elkaar gaan concurreren. De redenering hierachter is dat ouders, in de rol van consument, kiezen voor het kindercentrum met het beste aanbod. Vervolgens, zo wordt geredeneerd, ontstaat er als gevolg van concurrentie tussen de verschillende kinderopvangcentra, vanzelf een goede prijs-kwaliteitsverhouding.

Naast marktwerking stelt de wet landelijke basiskwaliteitseisen aan kinderopvang. Het gaat hierbij met name om eisen aan veiligheid en gezondheid. Deze hebben een uitwerking hebben op tal van zaken als inrichting, pedagogisch beleidsplan, hygiëne en opleidingseisen van de pedagogisch medewerker. De GGD heeft als taak om te inspecteren of de kinderopvang aan de basiskwaliteiten voldoet.

De Wk regelt de kwaliteit slechts in algemene termen. Meer gedetailleerde voorwaarden en uitvoeringsregels voor kwaliteit zijn middels brancheafspraken door betrokken partijen vastgelegd in het Convenant Kwaliteit Kinderopvang.

Middels dit convenant krijgen ouders en toezichthouders een beter zicht op de feitelijke kwaliteit die op 't Belhameltje en de Vrijbuiters wordt geboden. Voorts fungeert het convenant als basis voor het toezicht door de toezichthouder (GGD) en als een fundament voor verdere kwaliteitsontwikkeling. 't Belhameltje en de Vrijbuiters zetten zich in om een goede kwaliteit van kinderopvang te bieden en om, samen met ouders, het niveau van kwaliteit op een zo hoog mogelijk peil te brengen en te behouden.

Medewerkers op 't Belhameltje en de Vrijbuiters

De [Beroepscode voor pedagogisch medewerkers in de kinderopvang](#) is opgesteld door de ABVAKABO FNV en wordt aanbevolen aan iedereen die in de kinderopvang werkzaam is. De code legt de waarden, normen en gedragsregels vast die van belang zijn voor een goede beroepsuitoefening en vormt zo een leidraad voor het handelen en het gedrag van de pedagogisch medewerkers die werkzaam zijn in de kinderopvang. In de collectieve arbeidsovereenkomst, de [CAO BKN](#) kunt u nalezen welke afspraken zijn gemaakt tussen werkgevers en werknemers, werkzaam in de branche Kinderopvang.

Plaatsingsprocedure

Wanneer u de keuze heeft laten vallen op 't Belhameltje en/of de Vrijbuiters als aanbieder van kinderopvang voor uw kind(eren), maakt de [Plaatsingsprocedure](#) duidelijk hoe uw kind op 't Belhameltje en/of de Vrijbuiters terecht komt. De verschillende [Inschrijfformulieren](#) vormen een bijlage hiervan. Uiteindelijk zal een [Plaatsingsovereenkomst](#) tussen u en 't Belhameltje/de Vrijbuiters worden opgesteld. Dit is een contract met wederzijdse rechten en plichten, aangevuld met individuele afspraken over uw kind(eren). Een aparte folder, het overzicht [Tarieven Kdv / Bso](#), is beschikbaar voor alle aan financiën gerelateerde zaken: de prijs van de kinderopvang, aanvullende diensten op 't Belhameltje/de Vrijbuiters en de kinderopvangtoeslag.

Reglement Oudercommissie

Het reglement voor de Oudercommissie wordt vastgesteld door 't Belhameltje en de Vrijbuiters. 't Belhameltje en de Vrijbuiters zijn bij het opstellen van het ['Reglement Oudercommissie 't Belhameltje'](#) uitgegaan van het *'Modelreglement van de oudercommissie van een kindercentrum'*, opgesteld in oktober 2004 door de brancheorganisaties. In het reglement worden zaken als het ledenaantal, de zittingsduur en het adviesrecht geregeld.

Veiligheid en gezondheid

't Belhameltje en de Vrijbuiters voeren een verantwoord veiligheids- en gezondheidsbeleid. Met de invoering van de Wet kinderopvang is de [Risico-inventarisatie](#) geïntroduceerd. Hierin zijn alle risico's op het gebied van veiligheid en gezondheid binnen 't Belhameltje en de Vrijbuiters geïnventariseerd.

't Belhameltje en de Vrijbuiters zijn zelf verantwoordelijk voor het bieden en monitoren van een veilige en gezonde omgeving. De risico-inventarisatie biedt inzicht in alle risico's die zich op 't Belhameltje en

de Vrijbuiters kunnen voordoen en geeft aan welke maatregelen de risico's kunnen beperken. Niet de technische normen en eisen staan hierbij centraal, maar het gedrag van kinderen in en om 't Belhameltje en de Vrijbuiters.

De risico-inventarisatie laat zien wat kinderen op 't Belhameltje en de Vrijbuiters zou kunnen overkomen, hoeveel en welke ongevallen er met kinderen plaatsvinden (lijst van ongevallen), hoe 't Belhameltje en de Vrijbuiters hierin handelen, binnen welke termijn en wat dat heeft opgeleverd. Doelstelling is risico's zoveel mogelijk te beperken en planmatig te werken aan structurele oplossingen in het geval van gesignaleerde problemen. De risico-inventarisatie is een actueel document; een evaluatie zal daartoe jaarlijks worden uitgevoerd. Een beschrijving van veiligheidsmanagement, gezondheidsmanagement en daarnaast van het hygiënebeleid, het ziektebeleid en het medisch handelen op 't Belhameltje en de Vrijbuiters is na te lezen in het document [Veiligheid en gezondheid](#).

Meldcode kindermishandeling

't Belhameltje en de Vrijbuiters beschikken over een [Meldcode Kindermishandeling](#). In deze meldcode is de procedure vastgelegd die gevolgd wordt in het geval van een (vermoeden) van kindermishandeling en/of seksueel misbruik. Dit vermoeden kan betrekking op zowel de thuissituatie als op de situatie op 't Belhameltje en de Vrijbuiters. De meldcode op 't Belhameltje en de Vrijbuiters zijn overgenomen van het op landelijk niveau ontwikkelde model meldcode kindermishandeling.

Privacy

Op 't Belhameltje en de Vrijbuiters wordt conform de Wet op de Privacy omgegaan met persoonlijke gegevens van u en van uw kind(eren). In het [Privacyprotocol](#) kunt u lezen welke regelingen hieromtrent zijn vastgelegd. Per 25 mei 2018 is er een nieuwe wet van start namelijk: de Algemene Verordening Gegevensbescherming. Daarbij vragen wij ouders/verzorger(s) toestemming om persoonlijke gegevens te delen en verwerken middels een formulier.

Tarievenkrant

In de tarievenkrant van [Kindercentrum 't Belhameltje](#) staat kort en bondig beschreven hoe de kinderopvang op 't Belhameltje eruit ziet.

Huisregels 't Belhameltje en de Vrijbuiters

De [Huisregels](#) zijn toegespitst op de dagelijkse gang van praktische zaken op 't Belhameltje en de Vrijbuiters.

Het gaat hierbij om algemene regels als parkeren, rookverbod en bereikbaarheid.

Alle genoemde [producten](#) kunt u inzien of opvragen bij 't Belhameltje en de Vrijbuiters of op de internetsite www.belhameltje.com en www.devrijbuiters.com. Evaluatie van de eigen producten vindt, afhankelijk van het product, met bepaalde regelmaat plaats, al dan niet in samenwerking met de oudercommissie. Op basis van de evaluatie zal bijstelling al dan niet plaatsvinden. Lees hierover meer in het convenant 'Kwaliteit op 't Belhameltje'.

Tot Slot

Dit pedagogische beleidsplan geeft een indruk van het beleid op 't Belhameltje en de Vrijbouter; de basis voor de alledaagse werkelijkheid op 't Belhameltje en de Vrijbuiters. Echter het is en blijft een papieren document; een beleid in theorie. En ook al komt dit grotendeels overeen met de praktijk, toch zal diezelfde praktijk weer een andere indruk geven. Immers: pas dan ziet u het gebouw, de ruimte, de inrichting én, daar waar het op 't Belhameltje en de Vrijbuiters allemaal om draait: de kinderen. En pas dan kunt u een reële indruk krijgen van de ruimte waarin de kinderen vertoeven, wat de kinderen daarin doen en hoe de pedagogisch medewerkers daarmee omgaan.

Het is niet de bedoeling geweest om volledig te zijn, doch om een duidelijk en overzichtelijk beeld te geven van 't Belhameltje en de Vrijbuiters: van de achterliggende visie, van de manier waarop en de middelen waarmee 't Belhameltje en de Vrijbuiters zich inzetten om verantwoorde kinderopvang te bieden. Meer specifieke onderwerpen komen ter sprake in andere producten (zie blz. 25 t/m 28) en voor meer gedetailleerde informatie is een kennismaking op 't Belhameltje en/of de Vrijbuiters de meest aangewezen weg.

Het doel van dit pedagogisch beleidsplan is het bieden van inzicht en transparantie in het beleid om hiermee ouders van dienst te zijn bij de zoektocht naar en de keuze voor verantwoorde kinderopvang. Echter ook na het lezen hiervan leven er mogelijk nog vragen, opmerkingen, onduidelijkheden of andere persoonlijke kwesties; wij hopen dat u deze zaken bespreekbaar maakt en aan ons voorlegt.

Daarom zien wij graag ouders en andere belangstellenden over de vloer: voor een kijkje, voor een vrijblijvend gesprek of voor het maken van concrete afspraken. Dit kan op de jaarlijkse Open Dag, maar natuurlijk ook door even binnen te lopen, door een telefoontje of een emailbericht.

Kindercentrum 't Belhameltje De Vrijbuiters

Kim Kroekenstoel, Directeur

Adres hoofdlocatie: Severtweg 6a
7156 RL Beltrum
Telefoon: 0544-481343
Email: info@belhameltje.com
info@devrijbuiters.com

Website: www.belhameltje.com
www.devrijbuiters.com

Literatuuropgave

Voor de totstandkoming van dit pedagogisch beleidsplan is, naast de specifieke branche-informatie van de brancheorganisaties en de overheid, de volgende literatuur geraadpleegd:

- Boormans, G., van den Brink, A., van Dam, A., van Eeden, E. (2005) *Mijn kind op de crèche of peuterspeelzaal*. Utrecht: Thieme/Meulenhoff
- Janssen-Vos, Frea (1994) *Basisontwikkeling. Kleuters in de Basisschool*. Assen: Van Gorcum
- Mietzel, G., Oudkerk Pool, Th. (1992) *Wegwijs in de ontwikkelingspsychologie*. Zutphen: Thieme
- Nationale Speelraad (2003) *Uitdaging en veiligheid. Dilemma's bij het spelen*. Utrecht: Natonale Speelraad 1968-2003
- Rispens, J., Goudena, P.P. & Groenendaal J.J.M. (red.) (1994) *Preventie van psychosociale problemen bij kinderen en jeugdigen*. Houten / Zaventhem: Bohn Stafleu Van Loghum
- Stroufe, L.A., Cooper, R.G., De Hart, G.B. (1996) *Child Development. Its Nature and Course*. USA: McGraw-Hill, Inc.
- Westcott, Patsy (2000) *Gezonde voeding voor baby's & peuters*. Utrecht: Het Spectrum B.V.
- Betsy van de Grift (2010) *Kinderkoppie* Amsterdam: SWP Uitgeverij B.V.
- Betsy van de Grift (2011) *Hoera! Het is een jongen/meisje, opvoedstrategieën voor thuis en in de kinderopvang*. Amsterdam: Reed Business.
- Betsy van de Grift (2015) *Peuteren en kleuters, de breintheorie over het leren van het jonge kind*. Amsterdam: Uitgeverij SWP Amsterdam.
- Betsy van de Grift (2016) *Jongensbrein / meisjesbrein, over genderverschillen en strategieën voor onderwijs en kinderopvang*. Amsterdam: Uitgeverij SWP Amsterdam.